

Česká národní banka

**PRAVIDLA SYSTÉMU KRÁTKODOBÝCH
DLUHOPISŮ**

2021

Obsah

Přílohy	5
Část první	6
Obecná ustanovení	6
§ 1 Systém krátkodobých dluhopisů	6
§ 2 Předmět úpravy	6
§ 3 Funkce a cíle SKD.....	6
§ 4 ČNB jako provozovatel SKD.....	7
§ 5 Systém CERTIS	7
§ 6 Zabezpečení elektronické komunikace s SKD.....	7
§ 7 Systém SWIFT	8
Část druhá.....	9
Postavení, práva a povinnosti účastníků	9
§ 8 Účastníci.....	9
§ 9 Agent	10
§ 10 Custodian.....	10
§ 11 Klient.....	11
§ 12 Pracoviště agenta.....	12
§ 13 Aukce	12
Část třetí	13
Systém evidence.....	13
§ 14 Evidence vedená ČNB	13
§ 15 Rozsah evidence.....	13
§ 16 Evidence majetkových účtů	13
§ 17 Účet zákazníků	14
§ 18 Účet vlastníka	14
§ 19 Evidence emisí	14
§ 20 Příkazy k registraci.....	15
§ 21 Evidence emitentů	16
§ 22 Evidence účastníků.....	16
§ 23 Další evidence a informace	17
Část čtvrtá.....	18
Systém vypořádání	18
Oddíl 1.....	18
Zásady vypořádání	18
§ 24 Vypořádání.....	18
§ 25 Příkazy k registraci převodu a řešení selhání vypořádání	18
§ 26 Zúčtování transakcí spojených s platbami	20
§ 27 Platba z třetí strany	20
§ 28 Převody na majetkových účtech.....	20
Oddíl 2.....	21
Primární trh	21
§ 29 Příprava k registraci emise	21
§ 30 Organizace primárního prodeje.....	22
§ 31 Primární prodej.....	22
Sekundární trh	23
§ 32 Úplatný převod.....	23
§ 33 Bezúplatný převod.....	23

§ 34	Výměna	23
Oddíl 4	24
	Splatnost cenných papírů	24
§ 35	Splacení cenných papírů a výplata výnosů z nich	24
Oddíl 5	26
	Neodvolatelnost příkazů k vypořádání	26
§ 36	Neprovedení příkazů a storna příkazů	26
§ 37	Kontrolní součty a ochrana cenných papírů účastníků	26
Část pátá	28
Další transakce v SKD	28
Oddíl 1	28
	Zástava cenných papírů	28
§ 38	Smluvní zástavní právo k cenným papírům	28
§ 39	Vznik a zánik smluvního zástavního práva k cenným papírům	28
	a k účtu cenných papírů	28
§ 40	Zástava a zánik zástavy cenných papírů proti platbě	30
§ 41	Zvláštní postupy finančního zajištění dle § 38 písm. b)	31
§ 42	Vznik a zánik zástavního práva jiným způsobem	33
Oddíl 2	33
	Vnitrodenní úvěr	33
§ 43	Poskytnutí a splacení vnitrodenního úvěru	33
Oddíl 3	34
	Blokace	34
§ 44	Zřízení a zánik blokace	34
§ 45	Blokace cenných papírů	35
§ 46	Blokace majetkového účtu	35
§ 47	Blokace emise	35
Oddíl 4	36
	Nucený převod	36
§ 48	Nucený převod cenných papírů	36
Část šestá	37
Rizika a mimořádné situace	37
§ 49	Pravidla a nástroje přístupu k rizikům	37
§ 50	Výbor uživatelů	38
§ 51	Havarijní plán a plán obnovy provozu	38
§ 52	Kybernetická bezpečnostní událost a kybernetický bezpečnostní incident	39
§ 53	Opravy v evidenci cenných papírů	39
§ 54	Chyba v SKD	40
§ 55	Chyba při aukci	40
§ 56	Chyba způsobená účastníkem	40
§ 57	Technická porucha	40
§ 58	Námítka účastníka	41
§ 59	Blokace majetkového účtu při změně agenta	41
§ 60	Sankce	41
Část sedmá	43
Ceny za služby	43
§ 61	Úhrada cen	43
Část osmá	44
Závěrečná ustanovení	44

§ 62	Změny SKD.....	44
§ 63	Příručka účastníka	44
§ 64	Příručka uživatele	44
§ 65	Formuláře	44
§ 66	Závěrečné ustanovení	45

Přílohy

1. Vzory smluvních dokumentů
 - a) vzor smlouvy o účasti v SKD
 - b) vzor smlouvy o účtu zákazníků v SKD
 - c) vzor smlouvy o účtu vlastníka v SKD
2. Technické podmínky a bezpečnostní doporučení pro provozování pracoviště agenta
3. Doby a lhůty pro provádění transakcí v SKD
4. Podmínky pro zřízení a vedení majetkového účtu v SKD

Část první Obecná ustanovení

§ 1 Systém krátkodobých dluhopisů

(1) Systém krátkodobých dluhopisů (dále jen „SKD“) je systémem, který je centrální evidencí (registrem) zaknihovaných cenných papírů^{1,2} a vypořádacím systémem transakcí se zaknihovanými cennými papíry³ vedenými v této evidenci¹. SKD je vypořádacím systémem s neodvolatelností příkazu k vypořádání ve smyslu zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, v platném znění (dále jen „zákon o podnikání na kapitálovém trhu“).

(2) Pravidla SKD (dále jen „Pravidla“) stanoví Česká národní banka (dále jen „ČNB“) podle § 85, § 92 odst. 3 zákona o podnikání na kapitálovém trhu a podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014⁴, ČNB je provozovatelem SKD (dále jen „provozovatel“). Pravidla i smlouvy o účasti v SKD se řídí českým právem.

§ 2 Předmět úpravy

(1) Pravidla upravují způsob vedení evidence a vypořádání transakcí se zaknihovanými cennými papíry (dále jen „cenné papíry“) představujícími právo na splacení dlužné částky (dluhopisy) v české měně

- a) vydávanými Českou republikou a splatnými do jednoho roku¹,
- b) vydanými ČNB⁵,
- c) vydávanými jinými emitenty s dobou splatnosti do jednoho roku¹.

(2) Předmětem úpravy podle Pravidel není organizování trhu cenných papírů ve smyslu zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

§ 3 Funkce a cíle SKD

(1) SKD plní zejména tyto funkce

- a) evidenci cenných papírů dle § 2 podle jejich emitentů,
- b) evidenci cenných papírů na majetkových účtech,
- c) evidenci účastníků SKD (dále jen „účastníci“),
- d) primární prodej cenných papírů dle § 2 v rámci SKD,
- e) provádění příkazů účastníků k registraci skutečností týkajících se cenných papírů dle § 2 v SKD,
- f) vypořádání transakcí s cennými papíry dle § 2 v SKD,

¹ § 33 odst. 2 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

² § 92 odst. 3 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu

³ § 33 odst. 4 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014 ze dne 23. července 2014 o zlepšení vypořádání obchodů s cennými papíry v Evropské unii a centrálních depozitářích cenných papírů a o změně směrnic 98/26/ES a 2014/65/EU a nařízení (EU) č. 236/2012. Dále jen „Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014“

⁵ § 33 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

- g) zabezpečení splácení cenných papírů dle § 2 a výplaty výnosů z nich⁶.
- (2) Součástí evidence SKD není evidence navazující na centrální evidenci vedenou ČNB⁷ (dále jen „navazující evidence“).
- (3) Cílem SKD je zajistit bezchybné plnění všech uvedených funkcí.

§ 4 ČNB jako provozovatel SKD

- (1) ČNB jako provozovatel SKD
 - a) vydává závazná Pravidla,
 - b) odpovídá za řádné fungování a rozvoj SKD,
 - c) uzavírá a vypovídá smlouvy o účasti v SKD a smlouvy o majetkových účtech v SKD s vymezením rozsahu práv a povinností účastníků,
 - d) stanoví výši cen za služby poskytované v rámci SKD⁸,
 - e) schvaluje vnitřní organizační a provozní pravidla SKD,
 - f) stanoví postupy pro řešení mimořádných situací (část šestá),
 - g) ukládá sankce za porušení závazků vyplývajících z Pravidel, ze smluv o účasti v SKD a ze smluv o majetkovém účtu v SKD,
 - h) vymezuje funkce SKD ve vztahu k systému Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement (dále jen „systém CERTIS“) dle § 5,
- (2) ČNB jako provozovatel SKD dále odpovídá za
 - a) řádné vedení evidence cenných papírů v SKD,
 - b) správné provádění příkazů agentů k registraci skutečností týkajících se cenných papírů a vypořádání transakcí s nimi,
 - c) ochranu, bezpečnost a utajení informací obsažených v SKD v souladu s právními předpisy,
 - d) archivaci veškeré dokumentace související s provozem SKD po dobu stanovenou zákonem o podnikání na kapitálovém trhu⁹,
 - e) vyřizování námitek (§ 58), podnětů a připomínek účastníků,
 - f) účtování cen za služby poskytované účastníkům.

§ 5 Systém CERTIS

Platební styk mezi účastníky v souvislosti s transakcemi prováděnými v SKD se uskutečňuje prostřednictvím systému CERTIS na základě příkazů k platbám z třetí strany vydaných SKD.

§ 6 Zabezpečení elektronické komunikace s SKD

- (1) Pro přístup do SKD uvádí pracovník agenta své uživatelské jméno a heslo. Příkazy k registraci jsou zabezpečeny elektronickým podpisem pracovníka agenta.

⁶ § 31, §33 odst. 2 písm. c) zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

⁷ § 94 odst. 3 zákona o podnikání na kapitálovém trhu

⁸ Ceník peněžních a obchodních služeb ČNB, část VI. Systém krátkodobých dluhopisů

⁹ § 99a odst. 1 zákona o podnikání na kapitálovém trhu

(2) Pro elektronické podpisy se využívají kvalifikované certifikáty, které vydávají pracovníkům agenta (§ 9) kvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru¹⁰.

(3) Provozovatel registruje do SKD pouze vybrané pracovníky agenta (tzv. administrátory) a identifikační údaje jejich certifikátů, tzv. Distinguished Name. Administrátoři registrují ostatní pracovníky agenta a identifikační údaje jejich certifikátů. Podrobný postup je uveden v Příručce účastníka¹¹.

§ 7 Systém SWIFT

Pro účastníky, kteří mají přístup do systému SWIFT, je u vybraných typů instrukcí¹¹ umožněna automatizovaná komunikace agentů přímo přes systém SWIFT.

¹⁰ Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění pozdějších předpisů

¹¹ Příručka účastníka je dostupná na www.cnb.cz/financni_trhy/SKD

Část druhá

Postavení, práva a povinnosti účastníků

§ 8 Účastníci

- (1) Účastníky SKD jsou
- a) účastníci ve smyslu definice vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání¹², tj. agenti (§ 9),
 - b) ostatní účastníci, kteří nejsou účastníci dle bodu a), tj.
 1. custodiani (§ 10),
 2. klienti (§ 11).
- (2) Stejná osoba může být zároveň agentem, custodianem i klientem.
- (3) S agenty uzavírá ČNB smlouvu o účasti v SKD¹³. Smlouvu o účasti v SKD uzavírá ČNB na základě žádosti o účast v SKD¹⁴.
- (4) S custodiany uzavírá ČNB smlouvu o účtu zákazníků v SKD¹⁵ a s klienty uzavírá ČNB smlouvy o účtu vlastníka v SKD¹⁶, souhrnně jsou obě smlouvy nazývány smlouva o majetkovém účtu v SKD.
- (5) Smlouvu o majetkovém účtu v SKD uzavírá ČNB na základě žádosti o zřízení majetkového účtu v SKD¹⁷. Pokud žadatel - budoucí custodian nebo klient - nemá dosud uzavřenou žádnou smlouvu o majetkovém účtu v SKD, je povinen současně s žádostí o zřízení prvního majetkového účtu v SKD¹⁷ předložit žádost o účast v SKD¹⁴.
- (6) Žádost o zřízení majetkového účtu podává žadatel písemně přímo nebo prostřednictvím svého agenta. Postup při jejím vyřízení a podmínky pro zřízení a vedení majetkového účtu upravuje příloha Pravidel č. 4 - Podmínky pro zřízení a vedení majetkového účtu v SKD. Majetkové účty jsou zřizovány na základě smlouvy o účtu zákazníků nebo smlouvy o účtu vlastníka.
- (7) Rozsah oprávnění účastníků je obsažen ve smlouvě o jejich účasti v SKD, ve smlouvě o majetkovém účtu a v Pravidlech.
- (8) Účastníci jsou povinni dodržovat Pravidla. V případě, že existuje rozpor mezi některými ustanoveními ve smlouvách s ČNB a Pravidly, platí ustanovení smluv.
- (9) Účastníci jsou povinni písemně informovat provozovatele bezodkladně o změnách všech skutečností, které uvedli v žádosti o účast v SKD a jejích přílohách. Za škody, které vzniknou nesplněním této povinnosti, provozovatel neodpovídá.
- (10) Účastníci mají právo získávat informace o všech skutečnostech v rámci SKD, které se jich týkají. Požadované informace mohou získávat prostřednictvím svého agenta [§ 9 odst. (1)] nebo na základě písemné žádosti přímo.
- (11) ČNB vystupuje v SKD podle Pravidel jako agent s plným rozsahem oprávnění podle § 9 a jako klient s plným rozsahem oprávnění podle § 11.
- (12) Ministerstvo financí ČR vystupuje v SKD podle Pravidel jako klient s plným rozsahem oprávnění podle § 11.

¹² § 84 odst. 1 zákona o podnikání na kapitálovém trhu

¹³ Příloha Pravidel č. 1a - Vzor smlouvy o účasti v SKD

¹⁴ Formulář Žádost o účast v SKD

¹⁵ Příloha Pravidel č. 1b - Vzor smlouvy o účtu zákazníků v SKD

¹⁶ Příloha Pravidel č. 1c - Vzor smlouvy o účtu vlastníka zaknihovaných cenných papírů v SKD

¹⁷ Formulář Žádost o zřízení majetkového účtu v SKD

§ 9 Agent

(1) Agent může být na základě smlouvy o účasti v SKD oprávněn zabezpečovat jiným účastníkům – tj. custodianům (§ 10) a klientům (§ 11) elektronický přístup k jejich majetkovým účtům [§ 16 odst. (4)] v SKD a získávat z SKD informace, které se jich týkají.

(2) Smlouvu o účasti v SKD uzavře ČNB pouze s právnickou osobou uvedenou v § 84 odst. 1 zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

(3) V rozsahu oprávnění obsažených ve smlouvě o účasti v SKD má agent oprávnění organizovat aukce (§ 13).

(4) Je-li agent současně i custodianem nebo klientem, případně custodianem a klientem, může činnost dle odstavce (1) zabezpečovat i pro sebe.

(5) Agent musí mít přímé (on-line) elektronické spojení s SKD a uzavřenou písemnou smlouvu s ČNB o účasti v SKD. Agent musí mít dále s ČNB uzavřenou dohodu o přístupu přes komunikační bránu ČNB před tím, než uzavře s ČNB smlouvu o účasti v SKD.

(6) Agent je povinen ve styku s SKD dodržovat bezpečnostní pravidla a zajistit technické a programové vybavení v souladu s Přílohou č. 2 Pravidel SKD.

(7) Agent je povinen mít zřízen „peněžní účet agenta“, a to buď vlastní účet mezibankovního platebního styku vedený v ČNB (dále jen „účet platebního styku“) nebo mít účet u banky, která má účet platebního styku (dále jen „banka agenta“)¹⁸.

(8) Agent ve smlouvě, resp. v příloze smlouvy o účasti v SKD¹³ zmocňuje provozovatele podávat příkazy k platbám z třetí strany systému CERTIS k tíži jeho účtu platebního styku [odstavec (7)]. V příkazech systému CERTIS bude SKD uvádět peněžní účet agenta uvedený ve smlouvě o účasti v SKD.

(9) Platby custodianů a klientů agenta jsou v rámci vypořádání a ostatních transakcí zajišťovaných SKD (část čtvrtá a pátá) hrazeny z peněžního účtu agenta uvedeného ve smlouvě o účasti v SKD.

(10) Agent, který je povinnou osobou podle ustanovení zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti¹⁹, nese odpovědnost za řádnou identifikaci custodianů a klientů, jimž je oprávněn zabezpečovat elektronický přístup k jejich majetkovým účtům, jakož i za plnění dalších povinností stanovených v tomto zákonu, zejména dodržení povinnosti uchovávat identifikační údaje custodianů a klientů, jejichž poskytnutí, včetně poskytnutí kopií příslušných dokladů může provozovatel požadovat.

§ 10 Custodian

(1) Custodian je právnická osoba, se kterou uzavřela ČNB smlouvu o účtu zákazníků v SKD¹⁵. Smlouvu o účtu zákazníků v SKD ČNB uzavře pouze s osobou uvedenou v § 92 odst. 2 zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

(2) Pouze custodian může mít v SKD jeden nebo více účtů zákazníků (§ 17). Účet zákazníků je zřízen na základě smlouvy o účtu zákazníků v SKD. Ke každému účtu

¹⁸ Pokud účastník nemá vlastní účet v systému CERTIS, dohodne s bankou, která mu vede peněžní účet, podmínky platebního styku.

¹⁹ § 2 Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a o změně a doplnění souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákazníků má custodian přístup prostřednictvím agenta uvedeného ve smlouvě o účtu zákazníků v SKD, která se vztahuje k příslušnému účtu zákazníků.

(3) Na základě smlouvy o účtu zákazníků v SKD může custodian cenné papíry evidované v SKD

- a) nakupovat na primárním trhu,
- b) nakupovat na sekundárním trhu,
- c) prodávat na sekundárním trhu.

(4) Custodian je povinen předat písemně nebo elektronicky údaje do SKD vztahující se k splatnosti cenných papírů [§ 35 odst.(6)].

(5) Custodian v navazující evidenci eviduje cenné papíry na účtech vlastníků.

(6) Custodian, který je povinnou osobou podle ustanovení zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti¹⁹, nese odpovědnost za řádnou identifikaci zákazníků, jakož i za plnění dalších povinností stanovených v tomto zákonu, zejména dodržení povinnosti uchovávat identifikační údaje svých zákazníků, jejichž poskytnutí, včetně poskytnutí kopií příslušných dokladů může provozovatel požadovat.

(7) Na základě oprávněné písemné žádosti agenta, který má přístup k účtu zákazníků, ČNB vypoví smlouvu o účtu zákazníků v SKD v důsledku skutečnosti, že na účtu zákazníků nebyly evidovány žádné cenné papíry v období jednoho roku předcházejícího dnu podání žádosti (není-li ve smlouvě o účtu zákazníků v SKD ujednána lhůta jiná).

§ 11 Klient

(1) Klient je právnická nebo fyzická osoba, se kterou uzavřela ČNB smlouvu o účtu vlastníka cenných papírů v SKD¹⁶.

(2) Pouze klient může mít v SKD jeden nebo více účtů vlastníka (§ 18). Účet vlastníka je zřízen na základě smlouvy o účtu vlastníka cenných papírů v SKD. Ke každému účtu vlastníka má klient přístup prostřednictvím agenta uvedeného ve smlouvě o účtu vlastníka cenných papírů v SKD, která se vztahuje k příslušnému účtu vlastníka cenných papírů.

(3) Pouze klient může vydat²⁰ cenné papíry v SKD. Klient, který hodlá vydat cenné papíry, musí použít služeb agenta, který má přístup k jeho účtu vlastníka.

(4) Na základě smlouvy o účtu vlastníka cenných papírů v SKD může klient cenné papíry evidované v SKD

- a) vydat,
- b) nakupovat na primárním trhu,
- c) nakupovat na sekundárním trhu,
- d) prodávat na sekundárním trhu.

(5) Na základě oprávněné písemné žádosti agenta, který má přístup k účtu vlastníka, ČNB vypoví smlouvu o účtu vlastníka cenných papírů v SKD v důsledku skutečnosti, že na účtu vlastníka nebyly evidovány žádné cenné papíry v období jednoho roku předcházejícího dnu podání žádosti (není-li ve smlouvě o účtu vlastníka cenných papírů v SKD ujednána lhůta jiná).

²⁰ Tj. vydat cenný papír dle § 520 odst. 1 ve spojení s § 525 odst. 2 občanského zákoníku

§ 12 Pracoviště agenta

Pracoviště agenta je místo vybavené pracovní stanicí, prostřednictvím které agent

- a) podává příkazy účastníků, pro něž vykonává funkci agenta, do SKD,
- b) přijímá z SKD informace o skutečnostech, které se týkají transakcí účastníků, pro něž vykonává funkci agenta,
- c) zabezpečuje další funkce spojené s transakcemi účastníků, pro něž vykonává funkci agenta v SKD.

§ 13 Aukce

(1) Aukce pořádané v SKD na nákup cenných papírů na primárním trhu organizuje agent na pracovišti agenta (§ 12).

(2) V rámci přípravy primárního prodeje může zpracování objednávek provést sám emitent cenného papíru a agenta pouze využít k přenosu výsledků do evidence SKD.

(3) Agent provádí evidenci a archivaci dokladů o činnostech podle odstavce (1) a (2) po dobu 5 let²¹, resp. po dobu 10 let, pokud je agent bankou²².

²¹ § 17 zákona o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů

²² § 21 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů

Část třetí Systém evidence

§ 14 Evidence vedená ČNB

Evidence vedená v rámci SKD je centrální evidencí ve smyslu § 92 odst. 3 zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

§ 15 Rozsah evidence

- (1) V systému evidence SKD vede
 - a) evidenci majetkových účtů (§ 16),
 - b) evidenci emisí (§ 19).
- (2) V systému evidence SKD vede též
 - a) evidenci příkazů (§ 20) a navazujících vypořádání (§ 24),
 - b) evidenci emitentů (§ 21),
 - c) evidenci účastníků (§ 22),
 - d) evidenci činností a pracovníků agentů [§ 23 odst. (1)],
 - e) evidenci činností a pracovníků provozovatele [§ 23 odst. (1)].
- (3) Evidence podle odstavce (1) a (2) tvoří ucelený, vzájemně propojený systém umožňující fungování SKD a činnost jeho účastníků, který v sobě zahrnuje veškeré informace požadované pro vedení centrální evidence cenných papírů.

§ 16 Evidence majetkových účtů

- (1) Majetkový účet se vede jako účet vlastníka nebo účet zákazníků.
- (2) Majetkový účet obsahuje tyto údaje
 - a) údaje o majiteli účtu
 1. obchodní firmu (dále jen „firma“) nebo název, identifikační číslo osoby a sídlo právnické osoby,
 2. jméno, bydliště, rodné číslo, příp. datum narození fyzické osoby, pokud fyzické osobě nebylo rodné číslo přiděleno; u podnikatele zapsaného do obchodního rejstříku firmu, popřípadě sídlo, a identifikační číslo osoby,
 - b) číselné označení účtu a datum jeho zřízení,
 - c) údaj, zda se jedná o účet vlastníka nebo účet zákazníků,
 - d) údaje o jednotlivých cenných papírech evidovaných na tomto účtu a to zejména
 1. náležitosti stanovené zákonem pro tento cenný papír v zaknihované podobě,
 2. druh cenného papíru, ISIN nebo kód cenného papíru přidělený SKD,
 3. počet kusů cenného papíru každé emise,
 4. údaj o blokaci cenného papíru,
 5. údaj o zástavním právu váznoucím na cenném papíru,
 - e) označení agenta, jehož prostřednictvím má majitel účtu zajištěn přístup k účtu,
 - f) čas provedení zápisu na tomto účtu,
 - g) údaj o zastavení a blokaci účtu,
 - h) další údaje potřebné pro fungování SKD, které určí provozovatel.

(3) Ke každému majetkovému účtu je přiřazen účet vedený u banky, která má účet platebního styku (dále jen „peněžní účet“). Na tento účet zejména docházejí klientovi nebo custodianovi platby spojené s vypořádáním jeho transakcí s cennými papíry podle části čtvrté a páté Pravidel.

(4) Ke každému majetkovému účtu má přístup pouze jeden agent, kterého k tomu pověří majitel účtu.

(5) Výpis z majetkového účtu²³ obsahuje údaje podle odstavce (2) s výjimkou písm. d), bodu 1.

§ 17 Účet zákazníků

(1) Účet zákazníků může být zřízen pouze pro custodiana.

(2) Na účtu zákazníků jsou v SKD evidovány cenné papíry osob, které cenný papír svěřily majiteli účtu²⁴.

§ 18 Účet vlastníka

Na účtu vlastníka jsou v SKD evidovány cenné papíry toho, pro něhož byl účet zřízen²⁵.

§ 19 Evidence emisí

(1) Evidence emisí obsahuje základní údaje o jednotlivých emisích, tj. zejména

- a) název cenného papíru,
- b) datum emise²⁶,
- c) datum splatnosti cenného papíru,
- d) jmenovitou hodnotu cenného papíru,
- e) objem emise ve jmenovité hodnotě,
- f) hodnotu cenného papíru při splatnosti,
- g) údaj o blokaci emise (§ 47),
- h) údaje o majiteli účtu a druhu účtu, na kterém je cenný papír evidován,
- i) údaje o emitentovi.

(2) Emise cenných papírů jsou v SKD označeny kódem přidělovaným SKD nebo ISINem.

(3) Každá emise je vydávána pouze z jednoho účtu vlastníka - emitenta.

(4) Výpis z evidence emisí obsahuje údaje dle odstavce (1) a (2).

²³ § 99 zákona o podnikání na kapitálovém trhu

²⁴ § 528 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

²⁵ § 527 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

²⁶ § 519 odst. 1 ve spojení s § 525 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

§ 20 Příkazy k registraci

- (1) Příkazy k registraci úplatného a neúplatného vypořádání musí obsahovat
- a) údaje o převodci a nabyvateli
 1. firmu nebo název, identifikační číslo osoby a sídlo právnické osoby,
 2. jméno, bydliště, rodné číslo nebo datum narození fyzické osoby; u podnikatele zapsaného do obchodního rejstříku firmu, popřípadě sídlo, a identifikační číslo osoby,
 - b) identifikaci účtu, z něhož má být cenný papír odepsán a identifikaci účtu, na nějž má být cenný papír připsán,
 - c) ISIN nebo kód cenného papíru,
 - d) celkovou jmenovitou hodnotu převáděných cenných papírů,
 - e) údaj o tom, zda jde o vypořádání úplatné nebo bezúplatné,
 1. v případě úplatného vypořádání též výnos resp. cenu, resp. celkovou hodnotu, za které se cenný papír převádí, nevylučuje-li to povaha vypořádání;
 2. v případě, že povaha úplatného vypořádání uvedení ceny vylučuje, musí příkaz k registraci vypořádání obsahovat údaj o druhu převodu, ze kterého nemožnost uvést cenu úplatného vypořádání jednoznačně vyplývá,
 - f) typ transakce,
 - g) požadované datum vypořádání.
- (2) Příkaz k zápisu zástavního práva musí obsahovat
- a) údaje o zástavci a zástavním věřiteli, resp. poskytovateli a příjemci finančního kolaterálu
 1. firmu nebo název, identifikační číslo osoby a sídlo právnické osoby,
 2. jméno, bydliště, rodné číslo nebo datum narození fyzické osoby; u podnikatele zapsaného do obchodního rejstříku firmu, popřípadě sídlo, a identifikační číslo osoby,
 - b) identifikaci účtu, na němž jsou vedeny cenné papíry, k nimž má být zástavní právo zřízeno a identifikaci účtu věřitele, ve prospěch kterého má být zástavní právo zřízeno; není-li zástavní věřitel, resp. příjemce finančního kolaterálu účastníkem, identifikaci korunového účtu vedeného u banky, která má účet platebního styku,
 - c) ISIN nebo kód identifikující cenný papír,
 - d) celkovou jmenovitou hodnotu zastavovaných cenných papírů,
 - e) datum splatnosti pohledávky,
 - f) požadované datum zápisu zástavního práva,
 - g) v případě zástavy cenných papírů proti platbě (§ 40) celkovou hodnotu platby.
- (3) Pro příkaz k zápisu zániku zástavního práva se odstavec (2) použije přiměřeně a dále se uvede číslo rušené zástavy.
- (4) Příkaz k blokaci majetkového účtu (§ 46), resp. blokaci cenných papírů (§ 45) musí obsahovat
- a) údaje o majiteli účtu
 1. firmu nebo název, identifikační číslo osoby a sídlo právnické osoby,
 2. jméno, bydliště, rodné číslo nebo datum narození fyzické osoby; u podnikatele zapsaného do obchodního rejstříku firmu, popřípadě sídlo, a identifikační číslo osoby,
 - b) dobu, na kterou se blokace zřizuje²⁷,
 - c) ISIN nebo kód cenného papíru, jichž se příkaz k blokaci cenných papírů týká,
 - d) celková jmenovitá hodnota cenných papírů, jichž se příkaz k blokaci cenných papírů týká.
- (5) Příkaz k blokaci emise musí obsahovat
- a) ISIN nebo kód cenného papíru,

²⁷ § 97 odst. 2 zákona o podnikání na kapitálovém trhu

- b) dobu, na kterou se blokáce zřizuje²⁷.
- (6) Pro příkaz ke zrušení blokáce se odstavce (4) a (5) použijí přiměřeně.
- (7) Příkaz k poskytnutí vnitrodenního úvěru [viz § 43 odst. (5)] musí obsahovat
 - a) údaje o majiteli účtu
 - 1. firmu nebo název, identifikační číslo osoby a sídlo právnické osoby,
 - 2. jméno, bydliště, rodné číslo nebo datum narození fyzické osoby; u podnikatele zapsaného do obchodního rejstříku firmu, popřípadě sídlo, a identifikační číslo osoby,
 - b) ISIN nebo kód cenného papíru,
 - c) celkovou jmenovitou hodnotu cenných papírů, jichž se příkaz k vytvoření vnitrodenního úvěru týká.
- (8) Pro příkaz ke splacení vnitrodenního úvěru se odstavec (7) použije přiměřeně.
- (9) Příkazy k registraci skutečností týkajících se cenných papírů na majetkovém účtu podává majitel účtu způsobem a formou stanovenými provozovatelem²⁸.
- (10) Příkazy k registraci převodu cenného papíru na základě uzavřené transakce podává majitel účtu výhradně prostřednictvím svého agenta, který má k účtu přístup.

§ 21 Evidence emitentů

Evidence emitentů je v systému evidence vedena v rámci evidence emisí a evidence účastníků. Evidence obsahuje

- a) údaje o emitentovi
 - 1. firmu nebo název, identifikační číslo osoby a sídlo právnické osoby,
 - 2. jméno, bydliště, rodné číslo nebo datum narození fyzické osoby; u podnikatele zapsaného do obchodního rejstříku firmu, popřípadě sídlo, a identifikační číslo osoby,
- b) ISIN nebo kód cenného papíru jím vydaného,
- c) datum a čas provedení zápisu v této evidenci.

§ 22 Evidence účastníků

Evidence účastníků obsahuje

- a) údaje o jednotlivých účastnících
 - 1. firmu nebo název, identifikační číslo osoby a sídlo právnické osoby,
 - 2. jméno, bydliště, rodné číslo nebo datum narození fyzické osoby; u podnikatele zapsaného do obchodního rejstříku firmu, popřípadě sídlo a identifikační číslo osoby,
- b) kontaktní adresy jednotlivých účastníků,
- c) rozlišení typu účastenství (agent, custodian, klient),
- d) rozsah oprávnění účastníků.

²⁸ Příručka účastníka

§ 23 Další evidence a informace

(1) V rámci SKD jsou evidovány i další skutečnosti potřebné pro jeho fungování, zejména údaje o pracovištích agentů, jejich činnostech a pracovnících [§ 15 odst. (2), písm. d)] a o činnostech a pracovnících provozovatele [§ 15 odst. (2), písm. e)].

(2) Provozovatel eviduje podpisové vzory pracovníků účastníků oprávněných k jednotlivým úkonům podle smlouvy o účasti v SKD a smlouvy o majetkovém účtu v SKD a kontaktní osoby a adresy pro zaslání dokladů účastníkům.

(3) Provozovatel eviduje prospekty a emisní podmínky²⁹ cenných papírů evidovaných v SKD.

(4) Je-li na majetkovém účtu evidována blokáce, pak provozovatel eviduje údaje o osobě nebo označení soudu nebo jiného příslušného orgánu, z jejichž příkazu byla blokáce zřízena a dobu, na kterou je zřizována.

(5) Je-li na majetkovém účtu evidován údaj o zástavním právu váznoucím na cenném papíru, pak provozovatel eviduje údaje o osobě zástavního věřitele, resp. příjemce finančního kolaterálu, a dlužníka [§ 20 odst. (2)].

(6) Provozovatel vede evidenci případů selhání vypořádání a opatření, která on sám a jeho účastníci přijali k prevenci a řešení selhání vypořádání.

(7) Provozovatel eviduje záznamy o testování havarijního plánu a přijatých opatření zjištěných na základě testování havarijního plánu.

(8) Provozovatel vede evidenci záznamů o mimořádných situacích a řešení těchto situací. V rámci činnosti SKD, zejména při řešení mimořádných situací, mají oprávnění pracovníci provozovatele přístup ke všem údajům zahrnutým v SKD.

(9) Provozovatel eviduje zprávy o interním a externím auditu.

(10) Provozovatel eviduje zápisy ze schůzí výboru uživatelů.

(11) Údaje obsažené v SKD slouží také k vytváření informativních přehledů souvisejících s funkcemi SKD a přístupných z pracoviště agenta.

(12) Provozovatel poskytne evidenci příkazů/vypořádání a evidenci majetkových účtů veřejným orgánům na jejich žádost³⁰.

²⁹ § 36 a násl. zákona o podnikání na kapitálovém trhu, § 8 a násl. zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů

³⁰ Čl.11, odst. 1 a 2 Prováděcího nařízení Komise (EU) 2017/394 ze dne 11. listopadu 2016, kterým se stanoví prováděcí technické normy pro standardní formuláře, vzory a postupy pro povolování, prověřování a vyhodnocování centrálních depozitářů cenných papírů, pro spolupráci orgánů domovského a hostitelského členského státu, pro konzultaci orgánů, které se podílejí na udělování povolení poskytovat bankovní doplňkové služby, postupy zajištění přístupu, na nichž se podílejí centrální depozitáři cenných papírů, a prováděcí technické normy pro formát evidence, kterou musejí centrální depozitáři cenných papírů vést podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014

Část čtvrtá Systém vypořádání

Oddíl 1. Zásady vypořádání

§ 24 Vypořádání

(1) Za vypořádání podle této části Pravidel se považují transakce spojené s převody cenných papírů mezi jednotlivými majetkovými účty³¹.

(2) V rámci vypořádání je každý jednotlivý převod vypořádán samostatně³².

(3) Převádějícím se rozumí custodian nebo klient, z jehož majetkového účtu jsou odepisovány cenné papíry.

(4) Nabývajícím se rozumí custodian nebo klient, na jehož majetkový účet jsou připisovány cenné papíry.

(5) Vypořádání převodů cenných papírů³³, které provádí SKD pro klienty a custodiany v součinnosti s agenty tvoří převod cenných papírů z majetkového účtu převádějíciho na majetkový účet nabývajícího (dále jen „převod cenných papírů“)

a) nezahrnující platby za dodávku cenných papírů,

b) zahrnující platby za dodávku cenných papírů podle principu dodání proti zaplacení³⁴.

(6) Vypořádání převodů cenných papírů na principu dodání proti zaplacení, které provádí SKD pro klienty a custodiany v součinnosti s agenty a systémem CERTIS, zahrnuje

a) převod cenných papírů,

b) úhradu dohodnuté kupní ceny agentem nabývajícího prodávajícímu nebo custodianovi prodávajícího (dále jen „zúčtování“).

(7) Oba - převádějící i nabývající prostřednictvím svých agentů zadávají do SKD příkazy k registraci převodu (§ 25) obsahující identické údaje týkající se vypořádání, na jejichž základě se příkazy k registraci převodu párují.

§ 25 Příkazy k registraci převodu a řešení selhání vypořádání

(1) Příkazy k registraci převodu cenných papírů na majetkových účtech (dále jen „příkazy k registraci převodu“) jsou podkladem

a) k převodům cenných papírů na majetkových účtech (§ 28),

b) při uplatnění principu dodávka proti placení k platbě z třetí strany (§ 27).

(2) Příkazy k registraci převodu podávají ve stanovených lhůtách³⁵ převádějící, resp. nabývající prostřednictvím svých agentů.

³¹ Část sedmá zákona o podnikání na kapitálovém trhu

³² Používají se též anglické termíny trade-to-trade, gross delivery-gross clearing.

³³ Úplatnými převody cenných papírů se rozumí nákup a prodej cenných papírů spojené s platbou. V případě bezúplatných převodů se provádějí pouze změny v evidenci cenných papírů a nikoli finanční vypořádání.

³⁴ Používá se též anglický termín delivery versus payment – DVP.

(3) SKD přijme příkazy k registraci převodu v případě jejich formální správnosti.

(4) V SKD jsou akceptovány příkazy k registraci převodu se stanoveným dnem vypořádání včetně aktuálního účetního dne.

(5) Pokud SKD do stanovené doby³⁵ v den vypořádání nedojde k příkazu k registraci převodu (např. odepsání) odpovídající (párový) příkaz k registraci (tj. např. připsání), SKD příkaz k registraci (např. odepsání) zruší a zadavatele příkazu o této skutečnosti uvědomí prostřednictvím jeho agenta, který příkaz podával.

(6) Dojdou-li SKD do konce stanovené doby v den vypořádání vzájemně si odpovídající příkazy k registraci převodu (připsání i odepsání), SKD provede jejich spárování a současně prověří, zda je na majetkovém účtu převádějíciho dostatečné množství disponibilních cenných papírů, cenné papíry na účtu převádějíciho zablokuje pro účely převodu (tzn., že se zablokovanými cennými papíry nelze provádět jiné transakce do doby dokončení převodu).

(7) Spárování příkazů je možné, pokud při uplatnění principu dodávka proti placení příkazy k registraci převodu splňují úroveň tolerance pro párování částek vypořádání. Úroveň tolerance je nastavena v závislosti na výši částky vypořádání³⁶ a nastavuje se dle částky vypořádání předávajícího. resp. prodávajícího.

(8) V případě, že na majetkovém účtu převádějíciho není do konce stanovené doby v den vypořádání dostatečné množství disponibilních cenných papírů, SKD příslušné příkazy k registraci převodu odloží na následující účetní den, nejpozději však do konce stanovené doby sedmého následujícího účetního dne nebo do konce stanovené doby účetního dne předcházejícího o jeden účetní den datu splatnosti převáděných cenných papírů, v závislosti na tom, který účetní den nastane dříve (dále jen „prodloužená lhůta“); poté je příkaz k registraci převodu automaticky stornován. Převádějíci a nabývající jsou informováni o této skutečnosti svými agenty. Během prodloužené lhůty převádějíci a nabývající mohou individuálně stornovat vypořádání [§ 25 odst. (9)].

(9) O individuální storno vypořádání a tím o uvolnění cenných papírů zablokovaných pro účely převodu musí během stanovené doby účetního dne formou instrukce požádat jak agent převádějíciho, tak agent nabývajícího. Nepožádají-li o storno vypořádání oba, storno se neprovede. SKD uvědomí o neuskutečněném převodu převádějíciho a nabývajícího prostřednictvím jejich agentů.

(10) Okamžitě po stanovené době v poslední den prodloužené lhůty a zjištění, že obchod nebyl vypořádán z toho důvodu, že na majetkovém účtu převádějíciho nebylo do konce stanovené doby v den vypořádání dostatečné množství disponibilních cenných papírů, je o tom informováno vedení SKD. Veškeré případy selhání vypořádání se sledují a zveřejňují.³⁷

(11) Po stornování vypořádání jsou o tom účastníci informováni prostřednictvím systému SKD. Účastníci v případě zájmu kupujícího o náhradní koupi volí postup náhradní koupě, který mají zaveden se svými protistranami.^{38,39}

(12) Za každý den prodloužené lhůty je prodávající účastník povinen zaplatit poplatek za neplnění závazku. Tyto poplatky se účtují a vybírají měsíčně a jsou poté měsíčně rozděleny mezi přijímající účastníky dotčené selháním vypořádání⁴⁰.

³⁵ Příloha Pravidel č. 3 – Doby a lhůty pro provádění transakcí v SKD

³⁶ Čl. 6 Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/1229 ze dne 25. května 2018, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014, pokud jde o regulační technické normy pro zajištění disciplíny při vypořádání, dále jen „Nařízení Komise (EU) 2018/1229“

³⁷ Čl. 13 – 15 Nařízení Komise (EU) 2018/1229

³⁸ Čl. 7 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014

³⁹ Čl. 25, čl. 30 – 31 Nařízení Komise (EU) 2018/1229

⁴⁰ Čl. 16 – 18 Nařízení Komise (EU) 2018/1229

(13) Obchodující strany způsobující selhání vypořádání zaplatí peněžitou náhradu přijímajícím obchodním stranám⁴¹ včetně úhrady nákladů na náhradní koupi⁴¹ a úhrady cenového rozdílu⁴².

(14) Pokud účastník soustavně a systematicky nedodává cenné papíry k určenému dni vypořádání a ani přes výzvu provozovatele nezajistí nápravu, považuje se toto za závažné porušení Pravidel a provozovatel může zablokovat majtkový účet účastníka (§ 46), popřípadě závazek ze smlouvy vypovědět v souladu s příslušnou smlouvou o majtkovém účtu.

§ 26 Zúčtování transakcí spojených s platbami

Zúčtování transakcí s cennými papíry spojených s platbami⁴³ je realizováno prostřednictvím účtů vedených u centrální banky v systému CERTIS na základě příkazů předaných SKD. Provozovatel je zmocněn agentem klienta nebo custodiana dávat příkazy systému CERTIS k platbám z třetí strany, a to na základě smlouvy o účasti v SKD, kterou s agentem uzavřel.

§ 27 Platba z třetí strany

(1) V případě převodu cenných papírů podle principu dodání proti zaplacení, je po ověření, že na majtkovém účtu převádějíciho je dostatečné množství disponibilních cenných papírů [§ 25 odst. (6)], převáděný počet cenných papírů na jeho majtkovém účtu zablokovan pro účely převodu a SKD vydá systému CERTIS příkaz k platbě z třetí strany k tíži peněžního účtu agenta nabývajícího [§ 9 odst. (7)] a ve prospěch peněžního účtu převádějíciho [§ 16 odst. (3)].

(2) Na základě příkazu k platbě z třetí strany převede systém CERTIS příslušnou částku z peněžního účtu agenta nabývajícího na peněžní účet převádějíciho.

§ 28 Převody na majtkových účtech

(1) Po každé registraci převodu cenných papírů informuje SKD převádějíciho i nabývajícího prostřednictvím jejich agentů o provedeném převodu a vytvoří převádějíciho a nabývajícího nový výpis z jejich majtkového účtu.

(2) V případě převodu cenných papírů podle principu dodání proti zaplacení je postup podle odstavce (1) uskutečněn po oznámení ze systému CERTIS do SKD o tom, že platba z třetí strany byla provedena. SKD splní příslušné příkazy k registraci převodu cenných papírů mezi nabývajícího a převádějíciho na jejich majtkových účtech.

(3) Pokud do konce účetního dne systému CERTIS v den vypořádání není na peněžním účtu agenta nabývajícího dostatek peněžních prostředků, transakce se neuskuteční a převod cenných papírů SKD nezaregistruje. Cenné papíry zablokované pro

⁴¹ Čl. 32 – 33 Nařízení Komise (EU) 2018/1229

⁴² Čl. 35 Nařízení Komise (EU) 2018/1229

⁴³ Nákup a prodej, repo, sell-and-buy, vnitrodenní úvěr, zástava a zánik zástavy proti platbě

účely převodu na majetkovém účtu převádějícího SKD odblokuje a uvědomí o neuskutečněném převodu převádějícího i nabývajícím prostřednictvím jejich agentů.

Oddíl 2. Primární trh

§ 29 Příprava k registraci emise

(1) Vydat cenné papíry evidované v SKD může ČNB, Ministerstvo financí ČR a klienti, kteří předtím uzavřeli smlouvu o účtu vlastníka cenných papírů v SKD zahrnující jejich oprávnění vydat.

(2) Mají-li být v souladu s právními předpisy⁴⁴ vydány cenné papíry, které se podle Pravidel evidují v SKD (§ 2), je o tom emitent povinen učinit oznámení provozovateli.

(3) Oznámení provozovateli obsahuje

- a) označení emitenta, označení účtu vlastníka, z něhož se cenné papíry emitují,
- b) označení agenta,
- c) název cenného papíru, ISIN, kód emise, číslo tranše,
- d) celkový objem emise, počet cenných papírů a jmenovitá hodnota cenného papíru,
- e) datum emise a datum splatnosti cenného papíru,
- f) datum a čas ukončení příjmu objednávek do aukce,
- g) způsob určení maximálního výnosu, resp. ceny, případně výši výnosu, resp. výši ceny,
- h) sdělení, zda bude vydán najednou či ve více tranších postupně,
- i) algoritmus aukce,
- j) případně další údaje.

(4) Emitent podává oznámení podle odstavce (2) sám nebo prostřednictvím svého agenta, a to na předepsaném formuláři včetně všech požadovaných podkladů⁴⁵ ve stanovené lhůtě přede dnem aukce³⁵.

(5) V případě navýšení objemu emise nebo při snížení objemu⁴⁶ či zrušení⁴⁶ existující emise v evidenci SKD postupuje emitent obdobně podle odstavce (2).

(6) Při organizaci primárního prodeje cenných papírů evidovaných v SKD se aukcí podle Pravidel rozumí

- a) zpracování objednávek účastníků aukce agentem⁴⁷ nebo,
- b) pouze přenesení výsledků zpracování objednávek do evidence SKD⁴⁷.

(7) Oznámení podle odstavce (2) provozovatel zanes do své evidence tak, aby všechny cenné papíry, které mají být v rámci dané emise vydány, mohly být v této evidenci registrovány. K údajům o emisi, emitentovi a jeho agentovi mají agenti přístup ze svého pracoviště.

⁴⁴ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zákon o podnikání na kapitálovém trhu

⁴⁵ Formulář Oznámení emitenta o záměru vydat cenné papíry v SKD

⁴⁶ Lze využít při přeměně podoby cenného papíru nebo při předčasném splacení části nebo celé emise.

⁴⁷ Emitent má zejména možnost využít některého z algoritmů zpracovaných provozovatelem SKD.

§ 30 Organizace primárního prodeje

- (1) Kromě oznámení podle § 29 odst. (3) může emitent oznámit přede dnem aukce pořádané v SKD svůj záměr vydat cenné papíry ostatním účastníkům. V tomto oznámení o emisi se uvádí zejména
- a) označení emitenta, označení účtu vlastníka, z něhož se cenné papíry emitují,
 - b) název cenného papíru, ISIN, kód emise, číslo tranše,
 - c) celkový objem emise, počet cenných papírů a jmenovitá hodnota cenného papíru,
 - d) datum emise a datum splatnosti cenného papíru,
 - e) datum a hodina aukce,
 - f) způsob určení maximálního výnosu, resp. ceny, případně výši výnosu, resp. výši ceny,
 - g) způsob primárního prodeje, zejména okruh možných investorů, způsob podávání objednávek na nákup cenných papírů dané emise, místo a lhůtu pro příjem objednávek, způsob jejich zpracování⁴⁷ a způsob oznámení výsledků aukce,
 - h) případně další údaje.
- (2) Aukci podle § 29 musí provést agent, který má přístup k účtu vlastníka uvedenému v § 29 odst. (3).
- (3) Účastníci, kteří k tomu mají podle smlouvy o majetkovém účtu v SKD oprávnění a kterým to emitent v prospektu cenného papíru, popř. v emisních podmínkách²⁹, umožní, podávají v případě svého zájmu ve lhůtě a způsobem stanoveným emitentem objednávky na nákup cenných papírů dané emise.
- (4) Den aukce musí předcházet nejméně o stanovenou dobu³⁵ dni primárního prodeje, tj. dni emise.
- (5) V den aukce se na základě objednávek účastníků prostřednictvím agenta organizujícího aukci zaneše do evidence SKD rozdělení cenných papírů dané emise mezi jednotlivé účastníky aukce a výnosy, resp. ceny, za které se primární prodej v jednotlivých případech bude realizovat, podle postupu, který stanovil emitent⁴⁷.
- (6) Dojde-li v průběhu aukce k chybě, postupuje se v souladu s Pravidly.
- (7) Účastníci aukce jsou informováni o jejích výsledcích (popř. o rozsahu uspokojení svých objednávek) agentem organizujícím aukci.
- (8) Pokud v prospektu cenného papíru, popř. emisních podmínkách²⁹, není stanoveno jinak, je pracovníkům agenta organizujícího aukci zakázáno podávat jakékoliv informace o objednávkách účastníků jiným účastníkům nebo třetím osobám, které nejsou pracovníky příslušného agenta.
- (9) Doklady, na jejichž základě agent provedl aukci, je agent organizující aukci povinen archivovat nejméně po dobu 5 let²¹, resp. 10 let, pokud je agent bankou²². Přijaté objednávky na nákup cenných papírů, pokud nejsou zahrnuty v dokladech agenta, je povinen archivovat nejméně po dobu stanovenou zákonem o podnikání na kapitálovém trhu²¹ emitent.

§ 31 Primární prodej

- (1) Na základě výsledků aukce SKD provede vypořádání primárního prodeje k datu emise. V rámci primárního prodeje je každý jednotlivý prodej vypořádán samostatně.

(2) SKD vydá v datum emise systému CERTIS příkaz k příslušným platbám z třetí strany k tíži peněžních účtů agentů nabývajících a ve prospěch peněžního účtu emitenta.

(3) Den primárního prodeje, ke kterému byly podle prospektu cenného papíru, popř. emisních podmínek²⁹, cenné papíry zaregistrovány na majetkových účtech účastníků a staly se tak majetkem prvního nabyvatele, je dnem emise cenných papírů. Od tohoto dne jsou cenné papíry dané emise převoditelné v SKD v rámci sekundárního trhu.

(4) Splatnost cenných papírů se počítá od data emise.

(5) Cenné papíry, které ke dnu emise nebyly vydány, se považují za neumístěnou část emise. Pokud prospekt cenného papíru, popř. emisní podmínky²⁹, umožňují emisi v postupných tranších, mohou být cenné papíry z neumístěné části emise dále nabízeny a vydávány postupem podle § 29 a § 30.

(6) Cenné papíry dané emise zakoupené v primárním prodeji jsou dále převoditelné v SKD v rámci sekundárního trhu až do stanovené doby přede dnem splatnosti, není-li převoditelnost emise omezena postupem podle § 44 až § 47.

Oddíl 3.

Sekundární trh

§ 32 Úplatný převod

(1) Úplatným převodem se rozumí převod cenných papírů, který zahrnuje platby za dodávku cenných papírů podle principu dodání proti zaplacení [§ 24, odst. (5), písm. b)].

(2) Cenný papír převoditelný na sekundárním trhu lze převádět na jiného klienta nebo custodiana úplatným převodem až do stanovené doby³⁵ přede dnem splatnosti.

§ 33 Bezúplatný převod

(1) Bezúplatný převod je převod cenných papírů, při kterém SKD nezabezpečuje a nesleduje platby spojené se změnou vlastníka cenných papírů.

(2) Cenný papír převoditelný na sekundárním trhu lze převádět na jiného klienta nebo custodiana bezúplatným převodem až do stanovené doby³⁵ přede dnem splatnosti. Jsou akceptovány bezúplatné převody se stanoveným dnem dodáním cenných papírů včetně aktuálního účetního dne.

(3) Při registraci bezúplatného převodu cenných papírů postupuje SKD podle § 25. Po prověření dostatku disponibilních cenných papírů na majetkovém účtu převodce bez dalšího zaregistruje SKD bezúplatný převod předmětných cenných papírů ve prospěch majetkového účtu nabyvatele.

§ 34 Výměna

(1) Prostřednictvím výměny se provádějí vzájemně podmíněné bezúplatné převody cenných papírů dvou různých emisí mezi dvěma majetkovými účty.

(2) Výměnu na sekundárním trhu lze provádět až do stanovené doby přede dnem splatnosti vyměňovaných cenných papírů.

(3) Po dohodnutí podmínek výměny podávají agenti obou účastníků ve stanovené lhůtě³⁵ SKD instrukce k převodu cenných papírů, které jsou předmětem výměny, a to současně jako převodci i jako nabyvatelé.

Oddíl 4.

Splatnost cenných papírů

§ 35 Splacení cenných papírů a výplata výnosů z nich

(1) SKD zajišťuje splacení cenných papírů evidovaných v SKD, jakož i výnosů z nich, automaticky v den jejich splatnosti, a pokud den splatnosti připadne na den pracovního klidu, v nejbližší následující pracovní den.

(2) K datu splatnosti cenného papíru zašle SKD emitentovi výpis z evidence emise (§ 19). Zároveň zašle SKD emitentovi soupis zaevidovaných zástavních práv v SKD ke splatným cenným papírům k datu splatnosti.

(3) SKD podá příkaz k platbě z třetí strany systému CERTIS k tíži peněžního účtu agenta emitenta [§ 9 odst. (7)] a ve prospěch peněžních účtů klientů nebo custodianů, na jejichž účtu byly cenné papíry evidovány [§ 16 odst. (3)]. Je-li k cenným papírům zřízeno zástavní právo na účtu vlastníka v SKD, je výplata prováděna na peněžní účet zástavního věřitele, resp. příjemce finančního kolaterálu. Je-li k cenným papírům zřízeno zástavní právo na účtu vlastníka v navazující evidenci, je výplata prováděna na peněžní účet custodiana, který vede příslušnou navazující evidenci.

(4) Vyplacená dlužná částka za jeden kus cenného papíru se rovná hodnotě cenného papíru při splatnosti evidované v SKD (§ 19). Hodnota cenného papíru při splatnosti vyplácená klientovi nebo custodianovi je v případech stanovených zvláštním právním předpisem snížena o daň vybíranou zvláštní sazbou⁴⁸ (srážková daň) nebo zajištění daně⁴⁹ ve výši podle příslušných daňových sazeb.

(5) Výnosy z dluhopisů podle zákona upravujícího dluhopisy a příjmy plynoucí z práva na splacení dluhopisů vydaných Českou republikou, jiným členským státem Evropské unie nebo státem tvořícím Evropský hospodářský prostor, jsou pro fyzické i právnické osoby podle příslušného právního předpisu⁵⁰ od daně osvobozeny. V těchto případech se dále neuplatňuje postup podle bodů 6 až 10.

(6) V případě dluhopisů, které nejsou osvobozeny od daně podle odstavce 5 je klient nebo custodian, uplatňuje-li poskytnutí výhod plynoucích z příslušné smlouvy o zamezení dvojího zdanění, případně výhod plynoucích ze skutečnosti, že jde o daňového rezidenta členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor v případě, kdy by jinak mělo být sraženo zajištění daně, povinen předložit v den předcházející splatnosti emise, pokud se nedohodl s provozovatelem jinak, ke každému vyplácenému příjmu daňový domicil a prohlášení zahraniční osoby, že je skutečným vlastníkem příjmů plynoucích z výnosů cenných papírů evidovaných na majetkovém účtu v SKD a že je tento příjem jejím příjmem podle daňového práva státu, jehož je zahraniční osoba daňovým rezidentem. Nepředloží-li klient nebo custodian provozovateli příslušné doklady nezbytné pro poskytnutí výhod plynoucích z příslušné smlouvy o zamezení

⁴⁸ § 36 odst. 1 písm. c) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁹ § 38e odst. 1 písm. a) a § 38e odst. 2 písm. a) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁰ § 4 odst. 1 písm. za) a § 19 odst. 1 písm. i) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

dvojího zdanění či z daňového rezidentství v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor a nedohodl-li se s provozovatelem jinak, bude při splatnosti emise hodnota cenných papírů snížena o daň nebo o zajištění daně ve výši podle příslušného předpisu^{51,52}.

(7) Má-li být uplatněna daň vybíraná srážkou a nebude-li postupováno podle odstavce (6), může klient nebo custodian uplatnit sazbu srážkové daně podle příslušného ustanovení zákona⁵³ pro zahraniční osobu, která je daňovým rezidentem státu Evropské unie nebo státem tvořícím Evropský hospodářský prostor nebo třetího státu, s nímž má Česká republika uzavřenou platnou a účinnou mezinárodní smlouvu o zamezení dvojímu zdanění nebo smlouvu či dohodu o výměně informací v daňových záležitostech pro oblast daní z příjmů, nebo státu, který je smluvní stranou mnohostranné mezinárodní smlouvy obsahující ustanovení o výměně daňových informací v oblasti daní z příjmů platné i pro Českou republiku (dále jen „smluvní země“). V takovém případě je povinen předložit v den předcházející splatnosti emise, pokud se nedohodl s provozovatelem jinak, ke každému vyplácenému příjmu prohlášení zahraniční osoby prokazující její daňové rezidentství ve smluvní zemi a prohlášení, že tato osoba je skutečným vlastníkem příjmů plynoucích z výnosů cenných papírů evidovaných na majetkovém účtu v SKD a že je tento příjem jejím příjmem podle daňového práva státu, jehož je zahraniční osoba daňovým rezidentem. Nepředloží-li klient nebo custodian provozovateli příslušné doklady a nedohodl-li se s provozovatelem jinak, bude při splatnosti emise hodnota cenných papírů snížena o daň ve výši podle příslušného předpisu^{48,51}. Custodian je povinen nejpozději v den předcházející splatnosti emise předat provozovateli vyplněné Prohlášení o počtu cenných papírů na účtu zákazníků (viz Příručka účastníka).

(8) SKD v den splatnosti emise předá údaje dle odstavce (6) agentovi emitenta.

(9) Agent emitenta zajistí vrácení celé nebo části sražené daně či sraženého zajištění daně, pokud mu custodian nebo klient předloží příslušné doklady pro uplatnění nulové nebo nižší daňové sazby po splatnosti emise, avšak nejpozději 22. den měsíce následujícího po měsíci, ve kterém nastala splatnost emise. Klienti nebo zákazníci custodiana, kteří mají nárok na poskytnutí výhod plynoucích z příslušné smlouvy o zamezení dvojího zdanění a na srážkovou daň podle příslušného ustanovení zákona, žádají po této lhůtě o zajištění vrácení celé nebo části sražené daně či sraženého zajištění daně přímo emitenta; sražené zajištění daně si klient nebo zákazník custodiana musí vypořádat v rámci daňového přiznání.

(10) Na konci dne splatnosti cenného papíru vyřadí SKD splacené cenné papíry ze své evidence, čímž tyto cenné papíry zaniknou.

⁵¹ § 38e odst. 1 písm. a) a § 38e odst. 2 písm. a) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁵² Podrobnosti viz Příručka účastníka

⁵³ § 36 odst. 1 písm. b) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Oddíl 5.

Neodvolatelnost příkazů k vypořádání

§ 36 Neprovedení příkazů a storna příkazů

(1) Provozovatel neprovede příkaz účastníka, pokud je v rozporu s Pravidly, smlouvou o účasti v SKD nebo smlouvou o majetkovém účtu v SKD. Provozovatel odepře provedení příkazu účastníka, pokud zjistí, že je v rozporu s právními předpisy.

(2) Okamžikem přijetí příkazu k vypořádání se v případě transakcí, které nejsou vypořádávány na principu dodání proti zaplacení, rozumí okamžik, ve kterém jsou cenné papíry na majetkovém účtu zablokovány pro účely převodu⁵⁴.

(3) Okamžikem přijetí příkazu k vypořádání se v případě transakcí, které jsou vypořádávány na principu dodání proti zaplacení, rozumí okamžik, ve kterém je vytvořen a odeslán příkaz k platbě do systému CERTIS⁵⁴.

(4) Příkaz k vypořádání nelze odvolat od okamžiku přijetí příkazu k vypořádání⁵⁵.

(5) SKD stornuje na základě nového příkazu účastníka jeho předchozí příkaz k převodu cenného papíru či k jiné transakci s cenným papírem, pokud pro předchozí příkaz ještě nenastal okamžik podle odstavce (2) nebo odstavce (3).

(6) Na stornovaný příkaz se pohlíží jako na neplatný od samého počátku.

(7) Na základě písemné žádosti agenta organizujícího aukci může provozovatel zrušit nejpozději jeden pracovní den přede dnem emise cenných papírů oznámení emitenta o rozdělení cenných papírů dané emise mezi jednotlivé účastníky aukce (§ 30) (dále jen „zrušení výsledků aukce“). Žádost může podat, pokud došlo k chybě při zpracování objednávek v důsledku

- a) opomenutí nebo chyby emitenta (§ 56),
- b) opomenutí nebo chyby při aukci (§ 55),
- c) technické poruchy (§ 57).

(8) V případech podle odstavce (7) písm. a) a písm. b) provede provozovatel zrušení výsledků aukce pouze, není-li to spojeno s nepřiměřenými technickými obtížemi. Na zrušení výsledků aukce podle odstavce (7) písm. c) má agent organizující aukci nárok vždy. Za škodu vzniklou zrušením výsledků aukce nese odpovědnost ten, kdo ji způsobil.

(9) Dojde-li ke zrušení výsledků aukce podle odstavce (7) a odstavce (8), může agent provést aukci znovu nejpozději jeden pracovní den přede dnem vydání cenných papírů.

§ 37 Kontrolní součty a ochrana cenných papírů účastníků

(1) Na konci stanovené doby účetního dne je prováděna kontrola, při které se porovná předchozí denní konečný zůstatek jednotlivých emisí cenných papírů se všemi vypořádáními jednotlivých emisí zpracovanými v průběhu daného dne a s aktuálním denním konečným zůstatkem jednotlivých emisí cenných papírů na účtech cenných papírů. Případný nesoulad nebo rozpory vyplývající z procesu sesouhlasování jsou analyzovány a usiluje se o jejich vyřešení před zahájením vypořádání následujícího obchodního dne. Pokud se nepodaří tento problém vyřešit do zahájení následujícího obchodního dne,

⁵⁴ § 85 odst. 2, písm. k) zákona o podnikání na kapitálovém trhu

⁵⁵ § 85 odst. 2, písm. l) zákona o podnikání na kapitálovém trhu

pozastaví provozovatel vypořádání emise cenných papírů, dokud nedojde k nápravě tohoto problému. Pokud je vypořádání pozastaveno, informuje o tom provozovatel bez zbytečného odkladu své účastníky a všechny subjekty zapojené do procesu vypořádání. Provozovatel informuje bez zbytečného odkladu své účastníky poté, co dojde k nápravě problému.

(2) Není dovoleno přečerpání majetkového účtu cenných papírů nebo debetní zůstatky na majetkovém účtu cenných papírů.

(3) V SKD je možné kdykoli okamžitě na majetkových účtech rozlišit cenné papíry jednoho vlastníka, resp. custodiana od cenných papírů jiného vlastníka, resp. custodiana. Na účtu zákazníků jsou vedeny účty, které custodianovi umožňují držet na jednom majetkovém účtu cenné papíry, které patří různým zákazníkům daného custodiana („souhrnné oddělení zákazníků“). Custodian nabízí svým zákazníkům volbu mezi souhrnným oddělením zákazníků a oddělením jednotlivých zákazníků; v případě oddělení jednotlivých zákazníků jsou cenné papíry jednotlivých zákazníků vedeny na jednotlivých majetkových účtech zákazníků.

Část pátá
Další transakce v SKD

Oddíl 1.
Zástava cenných papírů

§ 38 Smluvní zástavní právo k cenným papírům

Smluvní zástavní právo k cenným papírům / účtu cenných papírů se zřizuje na základě

- a) zástavní smlouvy uzavřené mezi zástavním věřitelem a zástavním dlužníkem, popř. zástavcem, dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“)
- b) sjednání finančního zajištění zástavním právem mezi poskytovatelem a příjemcem finančního kolaterálu (dále jen „poskytovatel“, „příjemce“) dle zákona č. 408/2010 Sb., o finančním zajištění, ve znění zákona č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva.

**§ 39 Vznik a zánik smluvního zástavního práva k cenným papírům
a k účtu cenných papírů**

(1) Smluvní zástavní právo k cenným papírům vedeným na účtu vlastníka v SKD⁵⁶ vzniká zápisem tohoto smluvního zástavního práva na základě příkazu k registraci dle § 20 odst. (2).

(2) Zástavní právo k účtu vlastníka cenných papírů⁵⁷ v SKD vzniká zápisem tohoto zástavního práva na základě písemného oznámení provozovateli. Provozovatel nesmí bez souhlasu zástavního věřitele, resp. příjemce, převést v jeho prospěch zastavený cenný papír evidovaný na účtu vlastníka na nového vlastníka.

(3) Příkaz k zápisu smluvního zástavního práva k cenným papírům dle § 38 písm. a) podává provozovateli zástavní věřitel, zástavní dlužník nebo zástavce předepsaným způsobem²⁸ a ve stanovené lhůtě³⁵. Provozovatel příkaz přijme pouze v případě jeho formální správnosti. Podává-li příkaz zástavní věřitel nebo zástavce, je k příkazu třeba doložit zřízení zástavního práva. Při zápisu zástavního práva k účtu vlastníka cenných papírů v SKD se postupuje obdobně.

(4) Příkaz k zápisu smluvního zástavního práva dle § 38 písm. b) (dále též „finanční zajištění“) podávají provozovateli příjemce a poskytovatel předepsaným způsobem²⁸ a ve stanovené lhůtě³⁵. Provozovatel příkaz přijme pouze v případě jeho formální správnosti. Zvláštní postupy týkající se finančního zajištění jsou uvedeny v § 41.

(5) V případě, že na účtu vlastníka - zástavce, resp. poskytovatele, není do konce účetního dne, kdy má být smluvní zástavní právo k cenným papírům zaregistrováno, dostatečné množství disponibilních cenných papírů, SKD odloží zápis smluvního zástavního práva na následující účetní den, nejpozději však do konce účetního dne předcházejícího o jeden účetní den datu splatnosti zastavovaných cenných papírů, poté je příkaz k zápisu smluvního zástavního práva automaticky stornován. Zástavní věřitel, zástavce i zástavní dlužník, resp. příjemce a poskytovatel, jsou informováni o této skutečnosti svými agenty. Při zápisu zástavního práva k účtu vlastníka cenných papírů

⁵⁶ § 1331 občanského zákoníku

⁵⁷ § 1333 občanského zákoníku

v SKD je zastaven účet vlastníka cenných papírů bez ohledu na skutečnost, zda při zápisu smluvního zástavního práva jsou na účtu evidovány cenné papíry.

(6) V případě, že je na účtu vlastníka - zástavce, resp. poskytovatele, dostatečné množství disponibilních cenných papírů, SKD zaregistruje vznik smluvního zástavního práva k cenným papírům na účtu vlastníka - zástavce, resp. poskytovatele, a zástavní věřitel, zástavce i zástavní dlužník, resp. příjemce a poskytovatel, jsou informováni o zápisu smluvního zástavního práva svými agenty. SKD vytvoří zástavci, resp. poskytovateli, výpis z jeho účtu vlastníka se zápisem smluvního zástavního práva a zástavnímu věřiteli, resp. příjemci, výpis z jeho účtu vlastníka s informací o zápisu smluvního zástavního práva v jeho prospěch. Pokud zástavní věřitel nebo zástavní dlužník, resp. příjemce, nemají majetkový účet vlastníka v SKD, budou informováni provozovatelem písemně. Při zápisu zástavního práva k účtu vlastníka cenných papírů v SKD je zastaven účet vlastníka cenných papírů v SKD. Zástavní právo se vztahuje na všechny disponibilní cenné papíry, které jsou evidované na majetkovém účtu vlastníka při zápisu smluvního zástavního práva k účtu vlastníka cenných papírů v SKD, i na cenné papíry převedené na zastavený účet vlastníka cenných papírů po dobu trvání zástavního práva.

(7) Po dobu trvání zástavního práva k cennému papíru může zástavní věřitel vykonávat práva spojená se zastaveným cenným papírem v rozsahu ujednaném mezi stranami.

(8) Příkaz k zápisu zániku smluvního zástavního práva k cenným papírům podává provozovateli zástavní věřitel, zástavní dlužník nebo zástavce, resp. příjemce nebo poskytovatel, předepsaným způsobem²⁸ a ve stanovené lhůtě³⁵. Dodá-li příkaz k zápisu zániku smluvního zástavního práva zástavní dlužník nebo zástavce, resp. poskytovatel, musí doložit provozovateli také doklad prokazující, že nastala skutečnost, která je důvodem zániku zástavního práva. Dokladem podle věty druhé je zejména prohlášení věřitele, které může mít i formu souhlasného příkazu věřitele, resp. příjemce, k zápisu zániku smluvního zástavního práva na účtu vlastníka - zástavce, resp. poskytovatele. Při zápisu zániku zástavního práva k účtu vlastníka cenných papírů v SKD na základě písemného oznámení provozovateli se postupuje obdobně. Dojde-li k převodu cenného papíru ze zastaveného účtu se souhlasem zástavního věřitele, zanikne převodem i zástavní právo k tomuto cennému papíru. Zvláštní postupy zániku finančního zajištění jsou uvedeny v § 41.

(9) O splnění příkazu k zápisu zániku smluvního zástavního práva jsou zástavní věřitel, zástavce i zástavní dlužník, resp. příjemce a poskytovatel, informováni svými agenty. SKD vytvoří zástavci, resp. poskytovateli, výpis z jeho účtu vlastníka se zápisem zániku smluvního zástavního práva a zástavnímu věřiteli, resp. příjemci, výpis z jeho účtu vlastníka s informací o zápisu zániku smluvního zástavního práva zapsaného v jeho prospěch. Pokud zástavní věřitel nebo zástavní dlužník, resp. příjemce, nemají majetkový účet v SKD, budou informováni provozovatelem písemně.

(10) Smluvní zástavní právo k cenným papírům vedeným v SKD na účtu zákazníků vzniká zápisem tohoto smluvního zástavního práva v navazující evidenci vedené custodianem na účtech vlastníků. Custodian je povinen oznámit provozovateli vznik a zánik smluvního zástavního práva k cenným papírům, které vede v navazující evidenci. Oznámení o vzniku a zániku smluvního zástavního práva podává prostřednictvím příkazu k zápisu smluvního zástavního práva nebo zápisu zániku smluvního zástavního práva. Zodpovědnost za oznámení a správnost údajů v něm uvedených nese custodian. SKD neprovede zápis vzniku smluvního zástavního práva, pokud se na účtu zákazníků nenachází dostatečné množství disponibilních cenných papírů, přitom postupuje obdobně

podle odstavce (5). O zápisu vzniku nebo zániku smluvního zástavního práva, popř. neprovedení registrace je custodian informován svým agentem.

(11) Custodian nesmí bez souhlasu zástavního věřitele, resp. příjemce, převést v jeho prospěch zastavený cenný papír evidovaný v navazující evidenci na účtu vlastníka na nového vlastníka.

(12) Po dobu trvání smluvního zástavního práva k cennému papíru se smluvní zástavní právo vztahuje i na výnosy ze zastaveného cenného papíru, ledaže se zástavní věřitel vzdal práva na výnosy ve prospěch zástavního dlužníka⁵⁸.

(13) Není-li pohledávka zajištěná smluvním zástavním právem k cennému papíru dle § 38 písm. a) řádně a včas splněna, je zástavní věřitel oprávněn uspokojit se způsobem písemně dohodnutým se zástavním dlužníkem nebo zástavcem, jinak z výtěžku prodeje zastavených cenných papírů⁵⁹. O zamýšleném prodeji je zástavní věřitel povinen předem písemně informovat zástavního dlužníka⁶⁰.

(14) Nastala-li rozhodná skutečnost, je příjemce finančního kolaterálu oprávněn zastavený cenný papír prodat nebo, bylo-li to sjednáno, si jej ponechat⁶¹, popř. vykonat práva spojená se zastaveným cenným papírem [odst. (16)]. Zvláštní postupy realizace finančního zajištění jsou uvedeny v § 41.

(15) Při realizaci zástavy prodejem zastavených cenných papírů [odst. (13) a (14)] se využívá kombinace nuceného převodu (§ 48) a úplatného převodu (§ 32). Realizace zástavy ponecháním si cenného papíru [odst. (14)] se provádí nuceným převodem. Příkaz k registraci převodu z titulu realizace smluvního zástavního práva má přednost před ostatními transakcemi zástavce, resp. poskytovatele. Podrobnosti upravuje Příručka účastníka. Zástavní věřitel je povinen podat zástavnímu dlužníkovi písemnou zprávu o prodeji zástavy a s tím spojených nákladech⁶².

(16) Vznikne-li ze zastaveného cenného papíru právo na plnění, bude příslušná částka včetně výnosu z cenného papíru připsána ke dni splatnosti ve prospěch zástavního věřitele, resp. příjemce.

(17) V případě, že zástavní věřitel, resp. příjemce, není účastníkem, je použit zvláštní postup pro zápis vzniku a zániku smluvního zástavního práva. Podrobnosti upravuje Příručka účastníka.

§ 40 Zástava a zánik zástavy cenných papírů proti platbě

(1) Při zápisu smluvního zástavního práva vázaného až na vyplacení částky úvěru zástavci, resp. poskytovateli, a při zápisu zániku smluvního zástavního práva proti platbě se postupuje přiměřeně podle § 39 s rozdíly uvedenými v dalších odstavcích.

(2) Zástava a zánik zástavy cenných papírů proti platbě jsou dostupné pouze klientům SKD.

(3) Zástavce musí být současně zástavním dlužníkem.

(4) Příkaz k zápisu smluvního zástavního práva dle § 38 písm. a) s prokázáním zřízení zástavního práva [§ 39 odst. (3)] podává provozovateli zástavní věřitel. Příkaz k zápisu smluvního zástavního práva dle § 38 písm. b) podává provozovateli příjemce

⁵⁸ § 1332 odst. 2 občanského zákoníku

⁵⁹ § 1359 občanského zákoníku

⁶⁰ § 1362 odst. 1 občanského zákoníku

⁶¹ § 17, §18 zákona č. 408/2010 Sb., o finančním zajištění, ve znění pozdějších předpisů

⁶² § 1369 občanského zákoníku

a poskytovatel. Součástí příkazu k zápisu smluvního zástavního práva je příkaz k úhradě částky úvěru na účet zástavce, resp. poskytovatele.

(5) Po ověření dostatku disponibilních cenných papírů, které mají být dotčeny smluvním zástavním právem, na účtu vlastníka - zástavce, resp. poskytovatele, je zástavci, resp. poskytovateli, příslušný počet cenných papírů na jeho účtu vlastníka zablokován pro účel zástavy a SKD vydá systému CERTIS příkaz k platbě z třetí strany k tíži peněžního účtu agenta zástavního věřitele, resp. příjemce [§ 9 odst. (7)], a ve prospěch peněžního účtu zástavce, resp. poskytovatele [§ 16 odst.(3)].

(6) Po oznámení systému CERTIS o tom, že platba z třetí strany byla provedena, splní SKD příslušný příkaz k zápisu smluvního zástavního práva na účtu vlastníka - zástavce, resp. poskytovatele.

(7) Pokud v den stanovený pro poskytnutí úvěru není do konce účetního dne systému CERTIS na účtu vlastníka - zástavce, resp. poskytovatele, dostatečné množství disponibilních cenných papírů, SKD odloží zápis smluvního zástavního práva na následující účetní den, nejpozději však do konce účetního dne systému CERTIS předcházejícího o jeden účetní den datu splatnosti zastavovaných cenných papírů, poté je příkaz k zápisu smluvního zástavního práva automaticky stornován. O této skutečnosti jsou zástavní věřitel i zástavce, resp. příjemce i poskytovatel, informováni svými agenty.

(8) Není-li v zástavní smlouvě uvedeno jinak, příkaz k zápisu zániku smluvního zástavního práva sjednaného dle § 38 písm. a) proti platbě musí provozovateli podat společně zástavní věřitel a zástavce. Příkaz k zápisu zániku smluvního zástavního práva sjednaného jako finanční zajištění musí provozovateli podat příjemce i poskytovatel. Součástí příkazu je pokyn k úhradě pohledávky na účet zástavního věřitele, resp. příjemce.

(9) Pokud v den stanovený pro zánik smluvního zástavního práva není do konce účetního dne systému CERTIS na peněžním účtu agenta zástavce, resp. poskytovatele, dostatek peněžních prostředků, SKD zánik smluvního zástavního práva nezapiše. O této skutečnosti jsou zástavní věřitel i zástavce, resp. příjemce i poskytovatel, informováni svými agenty.

§ 41 Zvláštní postupy finančního zajištění dle § 38 písm. b)

(1) Pokud příjemce převádí zastavené cenné papíry na třetí osobu⁶³, podá provozovateli písemně příkaz k zápisu zániku smluvního zástavního práva, s uvedením čísla instrukce původní zástavy, která příkazem zaniká, a současně příkaz k nucenému převodu volných cenných papírů z účtu vlastníka - poskytovatele na další majetkový účet, s uvedením čísla instrukce původní zástavy. Po provedení příkazů jsou volné cenné papíry evidovány na majetkovém účtu třetí osoby. Při převodu části zastavených cenných papírů se postupuje obdobně.

(2) Je-li příjemce oprávněn zastavené cenné papíry dále zastavit⁶³, podá při takové zástavě cenných papírů provozovateli písemně příkaz k zápisu zániku smluvního zástavního práva, s uvedením čísla instrukce původní zástavy, která příkazem zaniká, a současně příkaz k zápisu nového smluvního zástavního práva. Nové smluvní zástavní právo může vzniknout buď na základě zástavní smlouvy uzavřené mezi příjemcem a třetí osobou podle § 38 písm. a) nebo na základě sjednání finančního zajištění dle § 38 písm. b). Po provedení příkazů zůstávají zastavené cenné papíry na účtu vlastníka - poskytovatele.

⁶³ § 11 zákona č. 408/2010 Sb., o finančním zajištění, ve znění pozdějších předpisů

Pro zápis nového smluvního zástavního práva a další postupy platí příslušné odstavce § 40 a § 41. Při zástavě části zastavených cenných papírů se postupuje obdobně.

(3) Pokud poskytovatel na základě žádosti příjemce doplňuje finanční kolaterál poskytnutý v rámci finančního zajištění⁶⁴, podá provozovateli písemně příkaz k zápisu smluvního zástavního práva k dalším cenným papírům na svém účtu vlastníka s uvedením čísla instrukce původní doplňované zástavy. Objem zastavených cenných papírů je navýšen.

(4) Pokud poskytovatel požádá příjemce o vrácení části finančního kolaterálu⁶⁴ a zastavené cenné papíry jsou dosud evidovány na účtu vlastníka - poskytovatele, podává příjemce provozovateli písemně příkaz k zápisu zániku smluvního zástavního práva k těm cenným papírům, jichž se vrácení části finančního kolaterálu týká. Pokud poskytovatel žádá o vrácení části finančního kolaterálu a zastavené cenné papíry na účtu vlastníka - poskytovatele již evidovány nejsou (příjemce s nimi nakládal), podá příjemce i poskytovatel příkaz k registraci převodu cenných papírů z účtu příjemce na účet poskytovatele. Není-li na účtu příjemce dostatečné množství disponibilních cenných papírů pro provedení příkazu k registraci převodu, postupuje SKD podle § 25 odst. (8). Po provedení příkazu jsou volné cenné papíry převedené z účtu příjemce evidovány na účtu vlastníka poskytovatele.

(5) Pokud poskytovatel vyměňuje zastavené cenné papíry evidované na svém účtu vlastníka za jiné cenné papíry (finanční kolaterál srovnatelné hodnoty)⁶⁴, podávají poskytovatel i příjemce provozovateli písemně příkaz k zápisu zániku smluvního zástavního práva, s uvedením čísla instrukce původní zástavy, která příkazem zaniká, a současně podávají poskytovatel i příjemce příkaz k registraci smluvního zástavního práva k jiným cenným papírům, s uvedením čísla instrukce původní zástavy (finanční kolaterál srovnatelné hodnoty). SKD provede příkaz k zápisu zániku smluvního zástavního práva pouze v případě, je-li na účtu vlastníka – poskytovatele dostatečné množství disponibilních cenných papírů pro provedení příkazu k zápisu smluvního zástavního práva k jiným cenným papírům [§ 43 odst. (5) – odst. (6)]. Po provedení příkazů jsou zastavené cenné papíry evidovány na účtu vlastníka - poskytovatele. V případě, že poskytovatel nahrazuje příjemci zastavené cenné papíry jinými aktivy mimo SKD, podávají provozovateli písemně příkaz k zápisu zániku smluvního zástavního práva současně poskytovatel a příjemce.

(6) Pokud příjemce nahrazuje poskytovateli nejpozději v den splatnosti zajištěné pohledávky chybějící zastavené cenné papíry⁶⁵, podávají příjemce i poskytovatel příkaz k registraci převodu cenných papírů z účtu příjemce na účet poskytovatele a současně podávají příkaz k zápisu smluvního zástavního práva na převedených cenných papírech ve prospěch příjemce, s uvedením čísla instrukce původní zástavy.

(7) Při realizaci zástavy je příjemce povinen předat provozovateli písemné čestné prohlášení o tom, že nastala skutečnost opravňující příjemce k výkonu práva na uspokojení z finančního kolaterálu⁶¹ a jakým způsobem se zastavenými cennými papíry naloží [§ 39 odst. (14)]. Chce-li příjemce zastavené cenné papíry prodat, současně podá provozovateli písemně příkaz k zápisu zániku smluvního zástavního práva a příkaz k nucenému převodu cenných papírů z účtu vlastníka - poskytovatele na další majetkový účet, s uvedením čísla instrukce původní zástavy. Po provedení příkazů jsou volné cenné papíry evidovány na majetkovém účtu třetí osoby. Chce-li si příjemce zastavené cenné papíry ponechat, současně podá provozovateli písemně příkaz k zápisu zániku smluvního zástavního práva a příkaz k nucenému převodu cenných papírů z účtu vlastníka - poskytovatele na majetkový účet příjemce, s uvedením čísla instrukce původní zástavy. Po provedení příkazů jsou volné cenné papíry evidovány na majetkovém účtu příjemce.

⁶⁴ § 14 zákona č. 408/2010 Sb., o finančním zajištění, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁵ § 13 zákona č. 408/2010 Sb., o finančním zajištění, ve znění pozdějších předpisů

Nepostupuje-li příjemce žádným z obou popsaných způsobů, je příjemce oprávněn vykonat práva spojená se zastavenými cennými papíry při jejich splatnosti [§ 39 odst. (16)].

§ 42 Vznik a zánik zástavního práva jiným způsobem

(1) Zástavní právo k cenným papírům může vzniknout jiným způsobem, např. na základě rozhodnutí soudu nebo správního úřadu vydaného podle zvláštního zákona, případně přímo ze zákona.

(2) Příkaz k zápisu zástavního práva dle odstavce (1) v písemné podobě podává provozovateli příslušný orgán. Příkaz bude obsahovat kromě skutečností nezbytných pro zápis zástavního práva [§ 20 odst. (2)] též označení příslušného orgánu, který rozhodnutí vydal, a uvedení data vzniku zástavního práva. K příkazu se přiloží rozhodnutí příslušného orgánu. SKD zapíše vznik zástavního práva na majetkovém účtu k datu uvedenému v rozhodnutí příslušného orgánu.

(3) Příkaz k zápisu zániku zástavního práva dle odstavce (1) podává příslušný orgán, který o uplatnění zástavního práva rozhodl. K příkazu se přiloží rozhodnutí tohoto orgánu. SKD zapíše zánik zástavního práva na majetkovém účtu k datu uvedenému v rozhodnutí příslušného orgánu.

(4) Pro zástavní právo dle odstavce (1) platí přiměřeně příslušná ustanovení § 39 odst. (5) až (16) s tím, že provozovateli vyrozumí o skutečnostech zde uvedených též příslušný orgán, který o vzniku nebo zániku zástavního práva rozhodl.

Oddíl 2.

Vnitrodenní úvěr

§ 43 Poskytnutí a splacení vnitrodenního úvěru

(1) Pro účely plynulého vypořádání transakcí v systému CERTIS může ČNB poskytnout prostřednictvím SKD vnitrodenní úvěr klientům SKD v souladu s uzavřenou Rámcovou smlouvou o poskytování vnitrodenního úvěru⁶⁶.

(2) Vnitrodenní úvěr je možno poskytnout kdykoliv v průběhu doby od zahájení účetního dne v SKD do zahájení uzavírání účetního dne v systému CERTIS³⁵ na základě příkazu k poskytnutí vnitrodenního úvěru, který zadává klient. Na postupy spojené se zajištěním vnitrodenního úvěru se nevztahují ustanovení § 39 až § 41.

(3) Vnitrodenní úvěr je možno navýšit (resp. snížit) kdykoliv v průběhu doby od zahájení účetního dne v SKD do zahájení uzavírání účetního dne v systému CERTIS na základě příkazu k navýšení (resp. snížení) vnitrodenního úvěru.

(4) Vnitrodenní úvěr lze splatit na základě příkazu ke splacení vnitrodenního úvěru, který zadává klient, kdykoliv v průběhu účetního dne v SKD, nejpozději však do zahájení uzavírání účetního dne v systému CERTIS³⁵, jinak postupem podle odstavce (9).

(5) V příkazu k poskytnutí (resp. navýšení) vnitrodenního úvěru a v příkazu ke splacení (resp. snížení) vnitrodenního úvěru uvede klient číslo účtu vlastníka, označení

⁶⁶ Úřední sdělení České národní banky ze dne 29. července 2011 o způsobu provádění operací České národní banky na domácím peněžním trhu zveřejněné ve Věstníku ČNB částka 9/2011

emise a nominálního objemu cenných papírů poskytnutých jako finanční kolaterál. Na základě uvedených údajů stanoví ČNB hodnotu vnitrodenního úvěru.

(6) Tržní hodnota cenného papíru poskytnutého jako finanční kolaterál se pro účely výpočtu poskytovaného vnitrodenního úvěru stanoví jako poslední známá průměrná denní cena obchodů uskutečněných s tímto cenným papírem v účetním dni SKD předcházejícím účetnímu dni, ve kterém systém SKD obdržel příkaz k poskytnutí vnitrodenního úvěru. Pokud v tomto účetním dni v SKD nebyly uskutečněny s cenným papírem obchody, je cena určena na základě lineární interpolace mezi hodnotou cenného papíru při vydání a splatnosti.

(7) Po obdržení příkazu k poskytnutí (resp. navýšení) vnitrodenního úvěru SKD ověří, zda se na klientově účtu vlastníka nacházejí cenné papíry specifikované v příkazu klienta, a v kladném případě zablokuje specifikované cenné papíry na klientově účtu vlastníka pro účely vnitrodenního úvěru. Následně SKD vydá systému CERTIS příkaz k platbě z třetí strany k tíži peněžního účtu ČNB a ve prospěch peněžního účtu klienta v hodnotě poskytnutého vnitrodenního úvěru a současně provede zápis smluvního zástavního práva k cenným papírům na klientově účtu vlastníka specifikovaném v příkazu. Pokud se nenacházejí do konce účetního dne systému CERTIS na účtu klienta cenné papíry v objemu uvedeném v příkazu klienta, SKD příkaz k poskytnutí (resp. navýšení) vnitrodenního úvěru automaticky stornuje a vnitrodenní úvěr klientovi neposkytne. O této skutečnosti vyrozumí SKD klienta prostřednictvím jeho agenta.

(8) Po obdržení příkazu ke splacení (resp. snížení) vnitrodenního úvěru vydá SKD systému CERTIS příkaz k platbě z třetí strany k tíži peněžního účtu klienta a ve prospěch peněžního účtu ČNB a současně provede zápis zániku smluvního zástavního práva k příslušným cenným papírům na klientově účtu vlastníka.

(9) Pokud klient nesplatí vnitrodenní úvěr na základě příkazu ke splacení vnitrodenního úvěru, provede SKD při uzavírání účetního dne systému CERTIS automaticky splátku úvěru k tíži peněžního účtu klienta v systému CERTIS a ve prospěch peněžního účtu ČNB a současně provede zápis zániku smluvního zástavního práva k cenným papírům na klientově účtu vlastníka odpovídající splacené části vnitrodenního úvěru. Při splacení vnitrodenního úvěru podle tohoto odstavce provádí SKD zápis zániku smluvního zástavního práva k cenným papírům přednostně u cenných papírů s delší zbývající dobou do jejich splatnosti.

(10) V případě, že zůstatek prostředků klienta na jeho peněžním účtu v systému CERTIS nepostačuje na splacení vnitrodenního úvěru v plné hodnotě podle odstavce (9), postupuje se v souladu s Rámcovou smlouvou o poskytování vnitrodenního úvěru uzavřenou mezi ČNB a klientem. SKD převede příslušný počet cenných papírů odpovídající svou hodnotou nesplacené části vnitrodenního úvěru na majtkový účet ČNB.

Oddíl 3. Blokace

§ 44 Zřízení a zánik blokace

(1) Blokací se rozumí pozastavení výkonu práva nakládat s cenným papírem, resp. majtkovým účtem⁶⁷ na základě provedení příslušného zápisu v evidenci SKD.

(2) Blokaci lze v SKD zřídit jako

⁶⁷ Zejména § 97 odst. 1 zákona o podnikání na kapitálovém trhu

- a) blokaci cenného papíru,
 - b) blokaci majetkového účtu,
 - c) blokaci emise.
- (3) Blokace se zřizuje na základě příkazu k registraci blokace [§ 20 odst.(4) a odst. (5)].
- (4) Blokace zaniká zápisem v evidenci SKD. SKD zápis provede po uplynutí doby, na kterou byla blokace zřízena nebo na základě příkazu osoby, která prokáže své oprávnění blokaci zrušit⁶⁸.

§ 45 Blokace cenných papírů

- (1) Zablockované cenné papíry není možné převádět s výjimkou nuceného převodu (§ 48), ani nemohou být předmětem smluvního zástavního práva (§ 40, § 41 a § 42).
- (2) Příkaz k blokaci cenných papírů může dát
- a) majitel majetkového účtu,
 - b) provozovatel v souladu s Pravidly,
 - c) další oprávněná osoba podle zákona⁶⁹.

§ 46 Blokace majetkového účtu

- (1) Po zablockování majetkového účtu z něj nelze převádět cenné papíry ani je na něj převádět.
- (2) Příkaz k blokaci majetkového účtu může dát
- a) majitel majetkového účtu,
 - b) provozovatel v souladu s Pravidly,
 - c) další oprávněná osoba podle zákona⁶⁹.

§ 47 Blokace emise

- (1) Blokací emise se rozumí zablockování všech cenných papírů dané emise. SKD provede zápis na základě příkazu k registraci blokace emise.
- (2) Cenné papíry zablockované emise není možné převádět s výjimkou nuceného převodu (§ 48), ani nemohou být předmětem smluvního zástavního práva (§ 40, § 41 a § 42).
- (3) Blokaci emise provede provozovatel
- a) na základě písemné žádosti emitenta, je-li tato možnost uvedena v prospektu, popř. emisních podmínkách²⁹, dané emise⁷⁰,
 - b) na vlastní podnět v souladu s Pravidly,
 - c) na základě písemné žádosti další oprávněné osoby podle zákona⁶⁹.

⁶⁸ § 97 odst. 3 a 4 zákona o podnikání na kapitálovém trhu

⁶⁹ § 98 odst. 1 zákona o podnikání na kapitálovém trhu

⁷⁰ Např. je-li emise převoditelná pouze do určité doby před splatností z důvodu zajištění podmínek pro refundaci srážkové daně.

Oddíl 4. Nucený převod

§ 48 Nucený převod cenných papírů

(4) Je-li provozovatel v souladu s Pravidly oprávněn provést převod cenných papírů z jednoho majetkového účtu na jiný majetkový účet, použije příkaz k nucenému převodu.

(5) Nucený převod je bezúplatný převod cenných papírů, přičemž příkaz k nucenému převodu má přednost před všemi ostatními příkazy.

Část šestá Rizika a mimořádné situace

§ 49 Pravidla a nástroje přístupu k rizikům

(1) SKD je vypořádací systém s neodvolatelností vypořádání, který je součástí ČNB. Systém řízení a správy SKD je zahrnut do hierarchické struktury ČNB, která je veřejně přístupná⁷¹. Základním vnitřním předpisem, který vymezuje organizační uspořádání ČNB, stanoví a upravuje zásady vnitřního řídicího a kontrolního systému ČNB, vymezuje stupně řízení a kompetence vedoucích zaměstnanců ČNB, vymezuje působnosti organizačních útvarů ČNB, zásady jejich spolupráce a vzájemné komunikace je Organizační řád ČNB. Organizační řád a jeho změny schvaluje bankovní rada. Organizační řád ČNB je základním vnitřním předpisem ČNB, který je závazným výchozím dokumentem pro přípravu navazujících vnitřních předpisů a řídicích aktů ČNB.

(2) Systém rizik a řízení rizik je definován, popsán a podchyten v bezpečnostním profilu SKD, který je každoročně analyzován, přezkoumáván a aktualizován. Bezpečnostní profil zahrnuje seznam všech procesů a činností SKD, soupis všech složek systému informačních technologií, identifikaci, analýzu a sledování vyskytujících se rizik, možnost výskytu inherentních rizik, jejich ohodnocení a pravděpodobnost jejich výskytu, analýzu dopadů výskytu rizik a opatření vedoucí ke snížení rizik.

(3) SKD je vystaven systémovému riziku, operačnímu riziku, riziku likvidity, úvěrovému riziku, finančnímu riziku, riziku selhání lidského faktoru a systematickému riziku.

(4) Bezpečnostní opatření na snížení operačního rizika, která jsou realizována a jejichž dokumentace je prováděna v rámci bezpečnosti ČNB, jsou praktikována rovněž v SKD. Jedná se zejména o zajištění ostrahy budov, oddělení lokalit hlavního a záložního informačního systému, jejich vzájemná propojitelnost z důvodu aktualizace systémů a dat v reálném čase, provoz na spolehlivých technologiích, duplicitní ukládání dat na disková media, dostupnost náhradních energetických zdrojů, vypracování a testování plánu zachování kontinuity činností, testování dostatečné kapacity zpracování všech vypořádání, zastupitelnost klíčových pracovníků, v neposlední řadě k bezpečnostním opatřením patří mechanismy, které mají odhalovat kybernetické útoky a předcházet jim. Mezi další konkrétní bezpečnostní opatření lze zahrnout např. omezený okruh pracovníků a jejich přístup do místnosti hlavního a záložního pracoviště, pravidelný režim archivace dat, opakovaný audit systému, kontrola přístupových práv do systému, přímá kontrola údajů ze systému účastníky systému, elektronická kontrola vstupních údajů, auditní stopy údajů, kontrolní součty systémů. Mezi nástroje na omezení rizik patří také např. metoda čtyř očí při změně údajů operací týkajících se peněžních účtů, odesílání informativních mailů o provedené změně, logování procesu zpracování transakcí a logování činnosti uživatelů, monitoring činností.

(5) Vzhledem k tomu, že SKD neposkytuje úvěry účastníkům, není vystaveno kreditnímu riziku. Poskytování vnitrodenního úvěru bankám je prováděno na základě zablokování cenných papírů na majetkovém účtu účastníka pro účel vnitrodenního úvěru, cenné papíry slouží jako zajištění při poskytnutí vnitrodenního úvěru (§ 43).

(6) Omezení vypořádacího rizika a rizika likvidity je zajištěno stanovením práv a povinností účastníků v Pravidlech⁷². Dalším omezením rizika je použitý Real Time Gross Settlement Model a vypořádací princip DVP, který zajišťuje neoddělitelné vypořádání

⁷¹ www.cnb.cz/

⁷² Podmínky pro účast jsou stanoveny ve Formuláři Žádost o účast v SKD.

cenných papírů a souvisejícího finančního převodu. Definice neodvolatelnosti vypořádání a odděleného účtování peněžních prostředků a investičních nástrojů účastníků snižuje také uvedené riziko.

(7) K omezení systémového rizika přispívá účastnický princip systému vypořádání. Jsou stanoveny vhodné podmínky pro účast ve vypořádacím systému s neodvolatelností vypořádání založené na zákonném určení možných účastníků⁷². Dodržování tohoto principu a požadavků Pravidel, včetně technických a informačních povinností, omezuje systémové riziko.

(8) SKD jako součást ČNB, je podroben každoročně externímu auditu. V rámci ČNB je podrobován internímu auditu. Výstupy z auditních zpráv jsou zdokumentovány a slouží jako jeden ze zdrojů pro přijetí dalších opatření systému řízení rizik. Výstupy z externích auditních zpráv jsou veřejně přístupné⁷¹. Závěry auditu se předávají výboru uživatelů (§ 50), pokud je to nutné⁷³.

§ 50 Výbor uživatelů

(1) Za účelem projednávání potřeb uživatelů je v SKD zřízen výbor uživatelů. Každý agent, případně emitent, který není současně agentem, jmenuje do výboru uživatelů jednoho člena výboru uživatelů, pokud se tohoto práva nezřekne. Mandát výboru uživatelů, systém jeho řízení a organizační postupy jsou veřejně přístupné na webové stránce ČNB⁷⁴. Výbor uživatelů pořádá pravidelná zasedání a předkládá zprávy vedení SKD.

(2) Výbor uživatelů poskytuje stanoviska k zásadním opatřením, která mají dopad na uživatele. Výbor uživatelů může předložit nezávazné stanovisko obsahující podrobné zdůvodnění týkající se cenové struktury SKD.

(3) Členové výboru uživatelů jsou vázáni mlčenlivostí, aniž je dotčeno právo jejich vedoucích pracovníků být řádně informován. Pokud předseda výboru uživatelů určí, že u některého člena dochází v souvislosti s konkrétní záležitostí ke skutečnému nebo potenciálnímu střetu zájmů, nesmí daný člen o uvedené záležitosti hlasovat.

§ 51 Havarijní plán a plán obnovy provozu

(1) V SKD je vytvořena strategie zajištění kontinuity provozu, podkladem je havarijní plán, který stanovuje postup obnovy provozu SKD v případě havárie, kontinuitu nejdůležitějších operací při katastrofických scénářích včetně přírodních katastrof, pandemických situací, fyzických útoků, nežádoucích zásahů zvnějšku, teroristických útoků a kybernetických útoků. Postup obnovy provozu po havárii identifikuje, zahrnuje a stanoví nejvhodnější strategie obnovy pro nejdůležitější operace a obnovení provozu nejdůležitějších operací. Zajišťuje, aby záložní systémy zahájily zpracovávání bez zbytečného odkladu.

(2) Postup obnovy provozu definuje sekundární místo zpracování s dostatečnými zdroji, kapacitami, funkcemi a personálem, které jsou vhodné z hlediska operačních potřeb

⁷³ Závěry auditu se předávají výboru uživatelů v případech uvedených v čl. 52 Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/392 ze dne 11. listopadu 2016, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014, pokud jde o regulační technické normy v oblasti povolování, dohledu a provozních požadavků kladených na centrální deponitáře cenných papírů, dále jen „Nařízení Komise (EU) 2017/392“.

⁷⁴ www.cnb.cz/financi_trhy

SKD a rizik, jimž čelí, s cílem zajistit kontinuitu nejdůležitějších operací v případě, že není v provozu hlavní místo zpracování.

(3) Havarijní plán je pravidelně testován dle variant důležitosti předpokládaných možných havarijních situací za plné účasti uživatelů. Záznamy o testování jsou evidovány a na jejich základě jsou přijata případná opatření ke zlepšení zajištění kontinuity provozu SKD.

§ 52 Kybernetická bezpečnostní událost a kybernetický bezpečnostní incident

(1) V SKD je postupováno v souladu se zákonem o kybernetické bezpečnosti, ve kterém je definována kybernetická bezpečnostní událost a kybernetický bezpečnostní incident.

(2) Kybernetickou bezpečnostní událostí je událost, která může způsobit narušení bezpečnosti informací v informačních systémech nebo narušení bezpečnosti služeb anebo bezpečnosti integrity sítí elektronických komunikací⁷⁵.

(3) Kybernetickým bezpečnostním incidentem je narušení bezpečnosti informací v informačních systémech nebo narušení bezpečnosti služeb anebo bezpečnosti a integrity sítí elektronických komunikací v důsledku kybernetické bezpečnostní události⁷⁶.

(4) Účastníci SKD jsou povinni detekovat kybernetickou bezpečnostní událost či incident týkající se pracovní stanice a sítí, do kterých je připojena, a autentizačních údajů pro SKD. Dále se postupuje dle Přílohy č. 2 Pravidel, článek 3.

§ 53 Opravy v evidenci cenných papírů

(1) Chyby v SKD mohou vzniknout v důsledku chyby SKD, chyby při aukci, chyby způsobené účastníkem nebo technické poruchy.

(2) Provozovatel opraví chybu v evidenci SKD⁷⁷,

a) na základě námitky oprávněné osoby tj. na základě námítky majitele účtu, agenta nebo emitenta, kterou uzná za oprávněnou,

b) z vlastního podnětu, pokud v evidenci zjistí chybu nebo neúplnost,

c) na základě pravomocného rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu,

d) na základě opravy provedené v navazující evidenci,

e) na základě jiných skutečností, k nimž došlo mimo SKD⁷⁸.

(3) Odpovědnost účastníků a provozovatele za způsobenou škodu podle právních předpisů není Pravidly dotčena.

(4) Oprava se provede ke dni, ke kterému chyba v evidenci vznikla, pokud ze zákona nebo rozhodnutí soudu či jiného orgánu nevyplývá něco jiného. Nelze-li tento den určit, provede se oprava chyby ke dni, ke kterému byla chyba zjištěna⁷⁹.

(5) Provozovatel vede dokumentaci opravených chyb.

⁷⁵ § 7 odst. 1 zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti

⁷⁶ § 7 odst. 2 zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti

⁷⁷ § 98 odst. 1 zákona o podnikání na kapitálovém trhu

⁷⁸ Např. živelní pohromy, hrozba bombovým útokem apod.

⁷⁹ § 98 odst. 2 zákona o podnikání na kapitálovém trhu

(6) Provozovatel zašle všem klientům nebo custodianům, na jejichž majetkových účtech provedlo opravy nebo doplnění, výpis z jejich majetkového účtu bez zbytečného odkladu poté, co došlo k provedení opravy nebo doplnění.

§ 54 Chyba v SKD

Chybou v SKD se rozumí chyba ve zpracování instrukce, chyba při vedení majetkového účtu klienta nebo custodiana, chyba v evidenci, či jiné jednání nebo opomenutí pracovníků provozovatele, kterým byla porušena práva účastníků.

§ 55 Chyba při aukci

Chybou při aukci se rozumí chybné zpracování objednávky účastníka, nebo jiné jednání nebo opomenutí pracovníka agenta organizujícího aukci, kterým byla porušena práva účastníků.

§ 56 Chyba způsobená účastníkem

(1) Chybou způsobenou účastníkem se rozumí porušení jeho povinností vyplývajících z Pravidel, z jeho smlouvy o účasti v SKD, z jeho smlouvy o majetkovém účtu v SKD nebo z jeho dohody o přístupu přes komunikační bránu ČNB.

(2) Chybou podle odstavce (1) je zejména

- a) neplnění závazků vůči ostatním účastníkům,
- b) opakované porušení lhůt a postupů stanovených v příloze Pravidel č. 3 - Doby a lhůty pro provádění transakcí v SKD a v Příručce účastníka,
- c) neplacení dohodnutých cen.

(3) Každý účastník je povinen neprodleně o každé chybě podle odstavce (1) informovat provozovatele.

§ 57 Technická porucha

(1) Technickou poruchou se rozumí porucha technického nebo programového vybavení SKD, která omezí či znemožní komunikaci mezi pracovišti agentů a SKD.

(2) Technická porucha může nastat v SKD nebo pracovišti agenta či v jejich vzájemném spojení.

(3) V případě technické poruchy podle odstavce (1) se pracovník provozovatele nebo pracoviště agenta (dále jen „uživatel technického zařízení“) přesvědčí, zda jeho pracoviště funguje a zda se nejedná o závadu na jeho pracovišti.

(4) V případě poruchy na pracovišti agenta nebo v komunikaci může agent požádat provozovatele o možnost zasílat příkazy k registraci převodu písemně.

(5) Pro písemné zasílání příkazů k registraci převodu použije agent příslušné formuláře.

§ 58 Námitka účastníka

(1) Účastník, který zjistí chybu v SKD (§ 54), tuto skutečnost bezprostředně po jejím zjištění provozovateli písemně oznámí (dále jen „námitka“). Námitku jménem klienta může podat i jeho agent.

(2) Námitka musí být podepsána pracovníkem účastníka (agenta), jehož podpisový vzor je provozovateli k dispozici.

(3) Provozovatel je povinen do pěti pracovních dnů od přijetí námitky poskytnout účastníkovi (agentovi), který ji podal, písemnou informaci o jejím vyřízení.

(4) Je-li námitka neoprávněná, provozovatel uvede důvod jejího odmítnutí, a je-li to možné, i skutečnou příčinu události, která je předmětem námitky.

(5) Je-li námitka oprávněná, provozovatel sdělí způsob řešení námitky⁸⁰.

(6) Obdobně postupuje účastník v případě chyby při aukci (§ 55) s tím, že výše uvedené povinnosti provozovatele má agent organizující aukci.

(7) Nesouhlasí-li účastník se způsobem řešení námitky [odstavec (3)], může zaslat ČNB⁵¹ písemnou stížnost. ČNB je povinna stížnost prošetřit a o výsledku tohoto šetření a svých závěrech v dané věci informovat účastníka do 1 měsíce od obdržení stížnosti. V případě oprávněnosti stížnosti sdělí účastníkovi i přijatá opatření ke zkvalitnění SKD.

§ 59 Blokace majetkového účtu při změně agenta

(1) V případě ukončení účasti agenta v SKD, je klient nebo custodian, jemuž tento agent zajišťuje přístup k majetkovému účtu, povinen písemně oznámit provozovateli změnu agenta (Příloha č. 4 Pravidel, článek 4).

(2) Dokud klient nebo custodian neprovede oznámení podle odst. (1), je provozovatel oprávněn majetkový účet klienta nebo custodiana zablokovat (§ 46), a to až do doby zápisu změny agenta na majetkovém účtu.

§ 60 Sankce

(1) Je-li chyba způsobená účastníkem (§ 55, § 56) v důsledku hrubého porušení jeho povinností vyplývajících z Pravidel, z jeho smlouvy o účasti v SKD nebo z jeho smlouvy o majetkovém účtu v SKD, či je-li způsobena opakovaně, může ČNB jako provozovatel SKD účastníkovi, který chybu způsobil, omezit nebo odejmout oprávnění vyplývající z jeho smlouvy o účasti v SKD, případně smlouvu vypovědět nebo od smlouvy odstoupit.

(2) O omezení nebo odnětí oprávnění v důsledku sankcí musí být účastník informován písemně a v této informaci musí být uvedena lhůta, po jejímž uplynutí začne být omezení či zrušení práv účastníka účinné, a to s přesným uvedením data, od kterého budou práva účastníka omezena nebo odňata.

(3) Nejedná-li se o případ podle odstavce (4) a (5), nesmí být lhůta podle odstavce (2) kratší než

a) 3 pracovní dny u oprávnění vydat cenné papíry nebo oprávnění nakupovat cenné papíry na primárním nebo sekundárním trhu,

⁸⁰ § 4 odst. (2), písm. e) Pravidel

- b) 1 týden u oprávnění organizovat aukce,
 - c) 2 týdny u oprávnění prodávat na sekundárním trhu,
 - d) 1 měsíc u oprávnění poskytovat služby agenta.
- (4) Je-li to nutné z hlediska bezpečnosti SKD, může ČNB jako provozovatel SKD oprávnění účastníka omezit s okamžitou platností. Pokud tak učiní, je povinna o tom účastníka písemně informovat nejpozději následující pracovní den.
- (5) Při zvláště závažném porušení povinnosti účastníka, má ČNB jako provozovatel SKD právo odejmout mu jeho oprávnění s okamžitou platností a zablokovat mu přístup k jeho majetkovému účtu nebo účtům (§ 46).
- (6) ČNB jako provozovatel SKD i účastníci SKD usilují o urychlené odstranění chyb a o vyřešení případných sporů smírnou cestou. Nedojde-li k dohodě, bude spor předán příslušnému soudu České republiky.

Část sedmá Ceny za služby

§ 61 Úhrada cen

(1) Provozovateli přísluší úhrada cen za služby poskytované účastníkům. Účastníci jsou povinni platit za služby řádně a včas.

(2) Výše cen za služby podle odstavce (1), způsob úhrady cen a lhůty pro úhradu cen jsou stanoveny platným Ceníkem peněžních a obchodních služeb ČNB - část VI. Systém krátkodobých dluhopisů, která je veřejně přístupná na internetové stránce ČNB [www.cnb.cz/Finanční trhy/SKD](http://www.cnb.cz/Finanční_trhy/SKD), její změnu oznamuje ČNB účastníkům alespoň dva měsíce před počátkem účinnosti změny.

Část osmá Závěrečná ustanovení

§ 62 Změny SKD

(1) Změna Pravidel nebo jejich příloh nabývá účinnosti okamžikem uveřejnění, nestanoví-li ČNB pozdější okamžik účinnosti.

(2) O každé změně Pravidel nebo jejich příloh nebo Příručky účastníka podle odstavce (1) musí být účastníci informováni a současně jim musí být stanovena přiměřená doba, ve které musí svou činnost této změně SKD přizpůsobit nebo mohou vyslovit nesouhlas se změnou a podat výpověď smlouvy o účasti v SKD nebo smlouvy o majetkovém účtu v SKD. Pokud se účastníci nevyjádří v přiměřené době, považuje ČNB tuto skutečnost za souhlas se změnou ve stanovené době. V případě vyslovení nesouhlasu se změnou Pravidel je ČNB oprávněna vypovědět účastníkovi smlouvy o účasti v SKD nebo smlouvy o majetkovém účtu v SKD ke dni nabytí účinnosti změny.

(3) Informace o změnách Pravidel, jejich příloh a jejich aktualizované znění se uveřejňují na internetové stránce ČNB.

§ 63 Příručka účastníka

(1) Příručka účastníka¹¹ je metodickým pokynem a návodem, upravujícím též pracovní postupy spojené s fungováním a účastí v SKD.

(2) Příručka účastníka je určena všem účastníkům.

§ 64 Příručka uživatele

(1) ČNB jako provozovatel SKD vydává příručku uživatele ve formě uživatelské dokumentace, která je návodem pro ovládání aplikačního programového vybavení obsluhy SKD a pracoviště agenta.

(2) Příručka uživatele pro obsluhu je určena pro obsluhu SKD.

(3) Příručka uživatele pro agenta je určena agentům.

§ 65 Formuláře

Instrukce a žádosti, které jsou spojené s fungováním a smluvními vztahy v SKD, jsou podávány na formulářích, které jsou dostupné na webové stránce ČNB⁸¹.

⁸¹ Formuláře jsou dostupné na www.cnb.cz/financni_trhy

§ 66 Závěrečné ustanovení

Podle Pravidel se postupuje od 1. dubna 2021.

**Česká národní banka
Na Příkopě 28
Praha 1
IČO 48136450**

Základní pojmy

Termín	Definice	Odkaz
cenné papíry	zaknihované cenné papíry	§ 1 odst. (1)
navazující evidence	evidence navazující na centrální evidenci vedenou ČNB	§ 3 odst. (2)
CERTIS účastníci	Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement ti, se kterými uzavřela ČNB smlouvu o účasti v SKD, příp. smlouvu o majetkovém účtu v SKD	§ 5 § 8 odst. (1)
agent	na základě smlouvy o účasti v SKD je oprávněn zabezpečovat jiným účastníkům – custodianům a klientům elektronický přístup k jejich majetkovým účtům v SKD a získávat z SKD informace, které se jich týkají	§ 9 odst. (1)
účet platebního styku	účet mezibankovního platebního styku vedený v ČNB	§ 9 odst. (7)
banka agenta	banka, která má účet platebního styku	§ 9 odst. (7)
peněžní účet agenta	účet platebního styku nebo účet u banky agenta	§ 9 odst. (7)
custodian	právní osoba, se kterou uzavřela ČNB smlouvu o účtu zákazníků v SKD	§ 10 odst. (1)
klient	právní osoba nebo fyzická osoba, se kterou uzavřela ČNB smlouvu o účtu vlastníka v SKD	§ 11 odst. (1)
vydat	vydat cenné papíry	§ 11 odst. (3)
majetkový účet	účet vlastníka nebo účet zákazníků	§ 16 odst. (1)
peněžní účet	účet vedený u banky, která má účet platebního styku	§ 16 odst. (3)
účet zákazníků	na němž jsou v SKD vedeny cenné papíry osob, které je svěřili majiteli účtu	§ 17 odst. (2)
účet vlastníka	na němž jsou v SKD vedeny cenné papíry osoby, pro kterou byl účet zřízen	§ 18
příkazy k registraci převodu	příkazy k registraci převodu cenných papírů na majetkových účtech, případně k úhradě dohodnuté kupní ceny	§ 20 odst. (1)
převádějící	custodian nebo klient, z jehož majetkového účtu jsou odepisovány cenné papíry	§ 24 odst. (3)
nabývající	custodian nebo klient, na jehož majetkový účet jsou připisovány cenné papíry	§ 24 odst. (4)
zúčtování	úhrada dohodnuté kupní ceny agentem nabývacího prodávajícímu nebo custodianovi prodávajícího	§ 26
převod cenných papírů	převod cenných papírů z majetkového účtu převádějícího na majetkový účet nabývacího	§ 28
peněžní účet ČNB	peněžní účet přiřazený k majetkovému účtu ČNB	§ 43 odst. (7)